

श्री साई लीला

दहीहंडीचा खेळ

अनुक्रमणिका— अ०गस्ट १९७६

१) संपादकीय	— आत्मसाक्षात्काराचा सोपा मार्ग-भक्ती
२) माणिकनगरचे सिद्धराज माणिकप्रभु महाशज — सदानन्द चेंदवणकर	
३) साईबाबांविषयी खामान्यज्ञान किती आहे	— श्री. माधव गोरे
४) युगावतार श्रीसाई — ४	— श्री. चंद्रकांत सामंत
५) साई थोर तुळे उपकार	— सौ. प्रतिभा नागवेकर
६) महाभारत आपल्या शरीरात आहे.	— डॉ. अनिल जायस्वाल
७) भक्त बोढाणा	— डॉ. के. भ. गव्हाणकर
८) प्रवास	— श्री. गं. र. भट
९) स्वप्नी श्रीसाई दर्शन	— श्री. सुभाष अंकुश सावंत
१०) फोटो ! फोटो ! बाबांचा फोटो	— श्री. अनिल पंडित
११) मला साई भेटले	— श्री. बसंत महादेव फरतोडे
१२) श्रीसंत गुलाबबांच्या लीला	— श्री. राम गोविंद मुरकुटे
१३) कान्यावरचे विचार	— श्री. द. र. टिपणीस
१४) बाबकांचा पञ्चवहार	— श्री. व सौ. आर. जी. हुवल
१५) ग्रंथभेटीचा स्वीकार	— श्रीसाईनंद
१६) श्रीसाईधामचा रौप्यमहोत्सव	—
१७) पिलगाव श्रीसाईमंदिरातील गुरुपौर्णिमा	—
१८) श्रीसंतगुलाबबांची मुंदापुरीस भेट	—
१९) “श्रीवाद” मध्ये गुरुपौर्णिमा	— श्री. रा. ना. हर्डीकर
२०) कल्पक शिल्पकार श्री. जनार्दन कुलकर्णी	— श्रीसाईनंद
२१) शिर्डीवृत्त माहे जून-७६	— —
२२) नमस्कार श्रीसाईचरणास	— श्री. मधुकर आखरे
२३) तुळ्यावरी भरी भार	— श्री. मधुभाई चेंदवणकर
२४) श्रीसाईनाथ माझा हरी	— कमल गोरे
२५) साई मालती	— कु. सुषमा नावणे
२६) श्रीसाईच्या समाधीसमोर	— प्रा. गुंडेराव पटवारी
२७) दिनती	— श्री. शांताराम पवार
२८) कमुबाबांच्या प्रेरणेने शिर्डी दर्शन	— सौ. शांता सरोदे
२९) श्रीसाई कृपावर्त	— श्री. दा. ना. देशमुख

जगा लावावे सत्पथी । हेचि साईंलीलेची कृति ॥

श्री साईंवा कसु धा

समः सर्वेषु भूतेषु ।
जोवरी अप्राप्त हा स्थितिविशेषु ।
तोवरी न भूतात्मा हप्तीकेणु ।
ज्ञान प्रकाशू समर्थ ॥११४॥
विहितकर्मे चित्र दुदृ ।
होतां होईल अभेद बोध ।
शोकमोहादि संसृतीविरुद्ध ।
प्रकटेल सिद्ध ज्ञान तें ॥११५॥
अलिल त्रैलोक्य सच्चाराचर ।
आच्छादी जो ईश परमेश्वर ।
निष्क्रिय निष्कल जो परात्पर ।
तो अशरीर सदात्मक ॥११६॥
नामरूपात्मक हें विश्व ।
सदाश्व आच्छादी हा द्वैश ।
तो मीच मी भरलें अशेष ।
निर्विशेषरूपत्वे ॥११७॥
अस्तु वस्तुतः जे निराकार ।
मायागुणे भासे साकार ।
कामुकापाठीं हा संसार ।
ग्रेवि असार निष्कामा ॥११८॥

-श्रीसाईंसच्चरित् अध्याय २० वा

श्रीसाईंलीला

[श्रीसाईंबाबा संस्थान, शिरडीचे
अधिकृत मार्गिक]

वर्ष ५५ वे] ऑगस्ट ७६ [अंक ५

: संपादक :

श्री. का. सी. पाठक,
रिसिन्हर श्रीसाईंबाबा संस्थान, शिरडी

: कार्यकारी संपादक :

- डॉ. श्री. दि. परम्परे, (इंग्रजी आवृत्ती)
- श्री. सदानन्द चंद्रवणकर (मराठी,,)

वार्षिक वर्गणी रु. ६-०० (ट. ल. सह)

किंकोल अंक ६० दैसे फक्त.

: कार्यालय :

“साईंनिकेतन”, प्लॉट नं. ८०४-दी,
डॉ. आंबेडकर पथ, वादर, सुंबढी ३४.

फिन : २०००३४

दूरध्वनी : ४४ ३३ ३१

संपादकीय —

स. न. वि. वि.

आत्मसाक्षात्काराचा सोपा मार्ग — भक्ती

अज्ञानाने, मायेने 'मी देह आहे' हा प्रम निर्माण होतो. या भ्रमातून वासनांमुळे मनुष्य विषय श्रासीसाठी सकाम कर्माचा विचार करते व त्यातूनच सुखदुःख निर्माण होते. विषयध्यानातून आसक्ती, प्रबल वासना, कोष, संमोह किंवा भ्रगमस्तुती, बुद्धिनाश, सर्वनाश या क्रमाक्रमाने मनुष्य सर्वनाशाप्रत जाते. सुखदुःखाच्या भोवन्यात फिरत रहातो. विषयध्यानाने आसक्ती वाढते. ती वाढल्या मुळे प्रबल वासना वाढतात व त्यामुळे हित, अहित, चांगले वाईट यांचे विसरण होते व बुद्धीचा नाश होते.

माणसाच्या आत्म्याचे ज्ञान न होण्याचे कारण विषय वासना आहे. इंद्रिये विषय सेवन करतात तेव्हा सुखदुःखाची द्वंद्वे भोगावी लागतात. त्यात मनुष्य गोवला गेला की त्याचे आत्म्याकडे लक्ष्य जात नाही. वासना हे अज्ञानाचे मूळ आहे. 'मी देह आहे' या भ्रमामुळे वासना व विषयासक्ती वाढते, देहाला सुख हवे हथा वासना देहतादात्म्य भावना घट करतात. वासना, तृष्णा म्हणजे रजोरुगा. वासना तृक्षीसाठी मनुष्य धडपड करीत रहातो. त्यामुळेच मनुष्य तमोगुणाच्या बंधनात पडतो. तमोगुणाचे परिणाम म्हणजे निद्रा, आळस व अविवेकी आचरण. तमोगुणात देहतादात्म्य पर कोटीला पोचते. जड देह म्हणजे यी एवढेच ज्ञान तमोगुणी पुरुषाला असते. देहाची क्षणिक प्रेरणा हेच त्याचे जीवन. तात्कालिक सुख त्याला आकर्षित करते.

माया म्हणजे देहतादात्म्य व वासना. ईश्वराला शरण गेल्यावाचून त्याचे खिल केल्याच्यून ही माया नष्ट होणे अशक्य. वासनामुळे विवेकाचा अस्त होतो. मनुष्य जीवन साफल्याला मुक्त्याचे कारण म्हणजे देहाहंकार व वासना होय. मरण देहाला आहे, आत्म्याला नाही. देह गेला तरी आत्मा दुसरा देह घेऊन येतोच. जन्म, मृत्यु, पुनर्जन्म हे सर्व आत्म्याने जुनी वस्ते टाळून नवीन वस्ते स्वीकारण्यासारखे आहे. जन्मलेल्याला मृत्यु व मृताला पुन्हा जन्म या अपरिहार्य गोष्टी आहेत. देहाला मृत्यु आहे. आत्मा अमर अविनाशी आहे. ज्ञानी पुरुष सुखदुःखाचा विचार करीत नाहीत. देहाहंकाराने वासना सक्त होऊन सुखदुःखाच्या चक्रात अडकून न पडता आत्महित साध्याचा प्रयत्न करतात. ज्याला वासना नाहीत त्याला सुखदुःख समानच असते. वासना जिकल्या की देहाहंकार टाकता येतो व आत्मस्वरूपाचे ज्ञान होते. अहंकार व वासना जिकल्या म्हणजे सुखदुःख समान वाढते.

इंद्रिये, मन, कृति या तीनही ठिकाणी वासना असतात. इंद्रिये विषयाकडे धावु लागली की मनाला आपल्या बरोबर ओढतात. मनाभागे बुद्धिही तिकडे खेचली जाते. आत्मप्राप्तीसाठी भक्तिसाधन अवश्य आहे. विषयाच्या ओढीतून मुक्त झालेली मन, बुद्धि ईश्वर चिंतनाकडे लावली पाहिजे. वासना नाशानंतर आत्मानंद लाभात.

आत्मप्राप्ती व आत्मानंद लाभल्यानंतर पूर्ण नैष्ठर्य जोडले जाते. त्याला देहाचे सुख व दुःख त्याच्यापर्यंत पोचतच नाही. ज्ञान म्हणजे साक्षात्कार. साक्षात्काराने देहात-दात्यक व तन्मूलक वासना नष्ट होतात. ‘अहं ब्रह्मास्मि’ हा अनुभव येतो. सर्व काही ब्रह्म आहे हा अनुभव येतो. विषयलालसेने मन सदा विषयाकडे धावत रहाते. ही अशांती आत्मानंद मिळाल्यावर नाहिशी होते. लोप पावते. साक्षात्काराने ‘मी देह आहे’ हे अज्ञान नाहीसे होते. मी आत्मा आहे हा अनुभव येतो. मन, बुद्धि, निष्ठा सर्व ईश्वर ठांवी ठेवून स्वतःला सर्वस्वी त्याला बाहून अनन्य भक्ति केती म्हणजे असा साक्षात्कार होतो. साक्षात्काराने सर्व पाप देहाचा अहंकार, वासना नष्ट होतात. आत्म-साक्षात्कार व आत्मानंद एकच आहे.

आत्मसाक्षात्कार ईश्वराचे कृपेने होऊ शकतो. साधनाची परिणती ईश्वराची कृपा लाभाप्यात झाली पाहिजे.

साधकात अनन्य भक्ति, शरणागती निर्माण झाली म्हणजे ईश्वर कृपा करतो आणि त्याच्या कृपेने पूर्ण साक्षात्कार होतो. अनन्य भक्तिचे साक्षात्काराचे एकमेव साधन आहे.

आत्मसाक्षात्काराने आत्मस्वरूप झालेल्या भक्तांना ‘सर्व खलू इदं ब्रह्म’ हे ज्ञान होते. आत्माला स्वतःला दृष्ट्य या दोन्ही भागात विभागाचे सामर्थ्य आहे. विश्वाचा व जीवाचा ब्रह्माशी अभेद आहे हे ज्ञान होते व त्याचा त्याला अनुभव येतो हीच सत्य अनुभूती होय व हीच अनुभूती मानवाला जीवनमूल्याची प्राप्ती, कृतार्थता व सफलता प्राप्त करून देते.

प्रतीदत्त श्री पंत महाराज वाळेकुंदीकर
यांच्या स्मृती दिनानिमित्य खास लेख
श्रीसाईलीला सप्टेंबरच्या अंकात अवश्य वाचा

● गाठीमेटी या सदरात पुण्याचे निस्सीम वयोवृद्ध साईमक्त
श्री नानासाहेब रासने

गोटीमेटी—२१

माणिकनगरचे • सिद्धराज

• माणिकप्रभु • महाराज •

• सदालंद चेंदवणकर

राधा-माधव, १२०/४०५५ टिळकनगर,
चैबूर, मुंबई ८९.

सिद्धराज माणिकप्रभु महाराज

जुन्या निजाम सरकारच्या राज्यात गुलबगां, कल्याण आणि बेदर या तीन शहर-संचय त्रिकोणात असलेल्या भूभागाला दरी किंवा दरी पडी असे म्हणत असत. या प्रदेशाची लांबी अंदाजे १२० कि.मि. व रुंदी ३५ कि.मि. आहे. फार फार पूर्वी या प्रदेशास 'मणिचूल पर्वत' असे नाव होते. श्रीगुरुचरित्रात त्याचा 'मणिगिर' या नावाने उल्लेख आहे. 'वृथभाद्रि' असेही त्यास म्हणतात. कारण वैलांच्या आकाराचा तो प्रदेश आहे. लिंगायत धर्माचे संस्थापक गुरु बसवेश्वर हे याच प्रदेशात होऊन गेले. चालुक्य, कलचुरी इ. वंशानी आपापली राज्ये येथेच प्रथम स्थापन करून मग त्यांचा विकास विस्तार केला. राजाराम महाराजांनी धनाजी जाधव या आपल्या मुत्सदी सेवकाला 'जयसिंगराव' असा सन्माननीय किंतु दिला व त्याचे स्मारक म्हणून 'जयसिंगपेठ' या नावाचे शहर वसविले. त्याचा मुलगा रामचंद्र याने आपले राजांशीचे ठिकाण केले. आज या शहराला 'हुमणाचावाद' असे म्हणतात. सदानंद, पूर्ण-नंद, शिवराम स्वामी असे किंतीतरी संत या भागात होऊन गेले. अशा या पावन पवित्र मूर्ती व निर्सर्गसौदर्याने नदलेल्या विभागात सद्गुरु श्री माणिक प्रभूंचा जन्म मार्गशीर्ष शुद्ध चतुर्थी शके १७३९ मध्ये लाडवेती या गावी झाला. ते दत्ताचा अवतार होते अशी सर्वंत्र दृढ श्रद्धा आहे. लहानपणापासून तो समाधी काळापर्यंत त्यांनी असेही व्यक्तकार करून जनजागृतीपण केली. आपल्या भक्तांचे मनोरथही त्यांनी पुरविले. उढे कालांतराने प्रभु माणिकजी हुमणाचावाद जवळच्या एका ओळ्याच्या काढी जाऊन बसले तेही त्यांचे असंख्य भक्त त्यांच्या दर्शनास तिथे जाऊ लागले. तो ओसाठ व निर्जन प्रदेश भक्तांच्या जाप्यायेण्याने सुव्यवस्थित झाला व या नव्या स्थळास माणिकनगर असे नाव पडले. माणिकनगराची स्थापना आत्यावर रामनवमी, गोकुळअष्टमी, गणेश-चतुर्थी, दत्तजयंती इ. उत्सव तिथे अंतीव उत्साहाने साजरे केले जातात. श्री माणिक प्रभु महाराज मार्गशीर्ष शुद्ध दशमी शके १७८७ मध्ये दत्तचरणी विलीन झाले. त्यांचेनंतर श्रीमनोहर माणिक प्रभु श्री मार्तड माणिक प्रभु. श्री शंकर माणिक प्रभु यांची माणिकनगराची गादी सुरोमित केली. सध्या या गादीवर श्रीसिंद्रमहाराज माणिक प्रभु महाराज विराजमान आहेत.

श्री सिंद्रराज माणिक प्रभु महाराज हे श्रीशंकर माणिक प्रभूंचे पुत्र होत. त्यांचा जन्म १ केव्रियारी १९३३ रोजी श्रीमाणिक नगरात झाला. सिंद्रराज जसजसे मोठे होऊ लागले तसेतसे त्यांच्या अंगचे अद्भुत सामर्थ्य प्रगट होऊ लागले. वयाच्या वौथा पाचव्या वर्षांची गोष्ट. बाहेर खेळता खेळता ते अचानक आपल्या वडिलांजबल विजय म्हणाले, "ताता, ताता, देसायांची मोटार मोडती." नांदेड जिल्ह्यातील सगरोळी गावचे देशमुख श्री गोविंदराव देसाई माणिकनगरास येण्यास निघतो खरे पण वाई

त्यांची मोटार नाहुस्त झाली. ती दुरुस्त होईतोपर्यंत त्यांना स्या जागी दिवसभर खोलंबून रहावे लागले. दुसऱ्या दिवशी माणिकनगरास आल्यावर त्यांनी प्रीशंकर प्रभूना घडतेला प्रकार सांगितला. “तुमची मोटार केव्हा विघडली?” असा श्रींनी प्रश्न केला तेव्हा छोट्या सिद्धराजांनी सांगितलेली वेळ व त्यांनी सांगितलेली वेळ एकच होती असे आढळून आले. अशा प्रकारे छोट्या सिद्धराजांच्या बाललीलांची व त्यांच्या त्रिकालदर्शित्वाची साक्ष सर्वांना पृथु लागली. श्रीमार्त्तेंद्र प्रभूंनी “मी लौकरच्च पुढ्हा घेतो” असे आश्वासन दिले होते. त्यानुसार श्री सिद्धराजांच्या उन्माने ते जणू पुढ्हा प्रगट्ये आहेत असेच आता समजले जाते. सिद्धराजाना लहानपणी ‘राजा’ या नावाने संबोधले जात होते; तर त्यांच्या मातोशींना ‘मामी’ या नावाने सारेजण ओळखत. त्यांचे खरे नाव लक्ष्मीवार्ड. राजांचे संपूर्ण शिक्षण ग्वाल्हेरच्या सिंधिया फोर्ट स्कूलमध्ये झाले आहे. शालेय विद्या संयादन करून वयाचे १६ वे वर्षी म्हणजे ता. ५ एप्रिल १९५५ रोजी ते ग्वाल्हेरीदून परतले. ह. स. १९५६ च्या मार्गशीषांत एका शुभमुहूर्तावर एक अव्यं समारंभ माणिकनगरात साजरा झाला व त्यावेळी दरबारी थाटात श्रीप्रभुंच्या सिंहासनावर श्रीराजा उर्फ श्री सिद्धराज प्रभूंना उन्मानाने बसविण्यात आले. इतरो भक्त त्यावेळी हजर होते. श्रीसद्गुरु माणिक प्रभु महाराजांच्या सकलमत धर्मपीठाचे पंचमाधिकारी म्हणून श्रीसिद्धमहाराजांना ओळखले जाते व प्रभूंच्या सकलमत पीठाची धुरा वाहाण्याकरिताच आपला अवतार आहे असे ते समजतात. त्यांचे व्यक्ति-मत्व मोठे प्रसन्न आहे. त्यांच्या मुखातून कधीही ‘अरे’ असा सच्चावाचक शब्द निश्चलेला नाही. सुष्ठु असो किंवा दुष्ट असो सर्वेशी ते प्रसन्न अंतःकरणाने बागतात. ते कुणाचेही मन दुखवित नाहीत. कठोर भाष्य कुणाशीही करीत नाहीत.

श्री सिद्धराजांनी आपल्या पूर्वपरंपरेनुसार चालत आलेल्या संस्थानच्या गारीबा कारभार सुरक्षीतपणे चालविलेला आहे. ग्वाल्हेरच्या सिंधिया विद्यालयातून ग्रास झालेल्या झानाचा व गुणाचा उपयोग करून त्यांनी आपल्या माणिकनगर संस्थानमध्ये अनेक सुधारणा करून संस्थान उर्जितावस्थेला आणखीन आणले आहे. संस्थानात त्यांनी एका हिंदी महाविद्यालयाची स्थापना केली असून, आज त्यास सरकारी मान्यतापण मिळाली आहे. विद्यालयास जोडूनच विद्यार्थींसाठी रहाण्या-जेवणाची फुकट व्यवस्था असलेले वर्षीगृह पण आहे. या शाळेसाठी विस्तीर्ण पटांगण असून मुलांना किकेट, व्हॉली वॉल, फुटबॉल, कबड्डी इत्यादी खेळ व मुलींना त्यांचे योग्य असे खेळ खेळण्यास शिकविले जाते.

श्री. सिद्धराज याचा विवाह १ जुलै १९५७ रोजी माणिकनगरमध्ये श्री प्रभु मंदिरात मोळ्या थाटाने साजरा झाला. श्री. क्षेत्र हरीहर हे सुप्रसिद्ध रामदास पंशाचे कर्नाटकातील महान पवित्र क्षेत्र आहे. तेथील मठाधिपती प. पू. श्री नारायण महाराज यांची कन्या मुक्तावार्ड ही श्रींची सुपत्नी होय. त्यांचे आजचे नाव सौ. मीरबाई.

श्री प्रभुंता त्यांचे पासून ज्ञानराज हा पुत्र व मंदाकिनी व सुमंगला या कन्या एवढी अपत्यसंपदा आहे.

श्रीसिद्धराज प्रभूजी आपल्या संस्थानाची देखभाल तन मन धनाने करीत आहेत. त्यांच्या उदात्त विचारसंरगीने व आचरणाने आबालवृद्धांच्या अंतःकरणात श्रीच्याब्रद्दला आदर्शाव निर्माण होतो व कुणाचेही मन त्यांचे कडे आकृष्ट होते. त्यांच्या संभाषणाने योर मोळ्या, सरकारी, मंत्री, राज्यपाल अशा व्यक्ती प्रभावित झालेल्या आहेत. व त्यांनी त्यांची मुक्तकंठाने प्रशंसा केली आहे. त्यांच्या पद्यरचनेत श्री मार्ट्टंड प्रभु-प्रमाणे वेदांताची पकड तर आहेच, पण शिवाय उल्कट भक्तीचा जिव्हाळा पदोपदी प्रत्ययास येतो. प्रतिकूल परिस्थितीत प्रसंगाचे गांभीर्य ओळखून श्रीरोदात विचाराने मन सुदृढ व खंबीर राखण्याची प्रबळ इच्छाशक्तित त्यांच्यात आहे. ज्याना खरे सुख हवे असेल तर त्यांची तृष्णा श्रीसिद्धराज प्रभुंच्या केवळ दर्शनाने तृप्त होते यात प्रत्यवाय नाही. आपल्या धार्मिक क्षेत्रास पोषक असलेले वैदिक मंत्राचे अध्ययन, श्रवण त्यांनी मननपूर्वक स्वतुदी बळाने अल्पावधीतच संगोषांग आत्मसात करून घेतलेले आहे. त्याचप्रमाणे तबडान, संगीत, कवित्वादी अन्य विषयांचे ज्ञानातील नैपृथ्य बघून अल्पव्याप्त वै त्यांनी कृते काय साध्य केले याचे सर्वानांच मोठे आश्रय वाढते. यालाच ईश्वरी देण्यां म्हट-स्यास अतिशयोक्तीचे होणार नाही.

श्री सिद्धराज माणिकग्रभूजीनी भारतभर प्रवास केला आहे. आपल्या एका सुंदारीतील मुक्तकामात श्रीजींनी अनेक व्याधिपिण्डीतांना दुःख मुक्त करून त्यांना अनुग्रह दिला. सी. आय. डी. कचेरीत नोकरीस असलेले श्री. द. ना. हिरडे यांना तोंडातला कर्क रोग झाला होता. वरेच उपाय केले पण गुण नव्हता. श्रींचा लौकिक ऐकून ते दर्शनास आले व प्रसाद घेऊन आश्रासन दिल्याप्रमाणे ते खरोखरीच रोगमुक्त झाले. त्याचप्रमाणे लालवागचे डॉ. मुजुमदार यांच्या प्रौढ मुलीचा हात जन्मतःच वाकडा होता. पण श्रीच्या प्रसादाने तो आज व्यवस्थित झाला आहे. आपल्या सकलमत संप्रदायाच्या प्रसार प्रवारार्थं श्रीजी लौकिकरच परदेशात जात आहेत. श्रींची कीर्ती दिगंत होवो हीच श्रीदत्तचरणी प्राथंना !

॥३५॥

—; प्रतिभा ;—

प्रतिभा ही एक विलक्षण असामान्य आणि अर्तीद्विध व अती सूक्ष्म ज्ञानदृष्टी आहे. प्रतिभेदमध्ये बुद्धि असते, भावना असते, कल्पना असते, व संकल्प असतो. पण हे साज्जे असूनही त्याच्यापेक्षा अधिक काहीतरी असते. प्रतिभा ज्ञानशय असते. प्रतिभेदात शुद्धबुद्धि म्हणतात. ही स्वर्यप्रकाश ज्ञानशक्ति कोणामध्ये केल्हा व कशी प्रकट नाहील याला दृश्य नियम सांगता येत नाही.

— बाळकृष्ण सदाशिव धामणकर, दोबिगली—

तुमचे श्री साईबाबांविषयी सामान्यज्ञान किती आहे?

[पुढीलपैकी सहा प्रश्नांची उत्तरे बरोबर देता आव्यास तुमचे सामान्यज्ञान वरे, आठ बरोबर देता आव्यास चांगले व सर्वच्या सर्व बरोबर देता आव्यास उत्कृष्ट समजावे.]

१) श्रीसाईबाबा साध्यूच्या वेषात दोन लहान मुलांना बरोबर घेऊन.....येते देव मामलेदार साहेबांच्याकडे जाऊन भोजन करून आले.

अ) अकोला, ब) बडोदा, क) कराची, ड) डहाणू.

२)यांनी बाबांना देण्यासाठी पुंडलिक नावाच्या एका भक्ताजवळ एक नारळ दिला होता, पण तो बाबांना मिळालाच नाही.

अ) बासुदेवानंद सरस्वती, ब) सोमदेवजी, क) दासगणू महाराज,

ड) उपासनी बाबा.

३) कफक्षय झालेला भिमाजी पाटील.....चा रहिवासी होता.

अ) संगमनेर, ब) तळेगाव, क) बुन्नर, ड) पुणे.

४) “ बाहवा ! बाहवा ! नवरदेव की सजलासि आता ” असे बाबा.....यांना म्हणाले.

अ) चांदोरकर, ब) साठे, क) नूलकर, ड) दासगणू.

५) दासगणूंची इशावास्योपनिषदाची शंका पार्याच्या.....केली.

अ) मोलकरणीने, ब) पांडु गड्याने, क) खापड्यानी, ड) एका भक्ताने.

६)यांना सवीज द्राक्षे निर्बीज लागाली.

अ) घुमाळ, ब) धरमसी जेठाभाई, क) नूलकर, ड) शामराव.

७)यांनी भंज देण्यासाठी बाबांच्यापाशी धरणे धरले.

अ) राधाबाई देशपुरु, ब) गोखले बाई, क) लक्ष्मीबाई, ड) बायजाबाई.

८) बाळा शिंप्यांवा हिंताप काळ्या कुळ्याला.....घाळून बरा शाला.

अ) दूधभात, ब) भाजीपेळी, क) इडली सांबार, ड) दही भात.

९) रामदासांच्या पोथीतून नेमकी.....पोथी काढून बाबांनी शामाला ती बक्षिस दिली.

अ) गीता, ब) रामरक्षा, क) विष्णूसहस्र नामावली, ड) हरिपाठाचे असंग.

१०) भोजनाचे वेळी बाबांच्या डाव्या बाजूला नेहमी.....बसत असत.

अ) बडे बाबा, ब) बंव्या काका, क) शामा, ड) म्हाळसापती.

-माथव गोरे, विनायक बाग, कुर्ला, ७५
उत्तरे

१)-ड, २)-अ, ३)-क, ४)-ह, ५)-अ, ६)-ब, ७)-अ, ८)-ड
९)-क, १०)-अ.

શુગાવતાર શ્રી સાઇબાબા - ૪

વાવાંચ્યા લીલા

અનુવાદક : શ્રી. ચંદ્રકાંત દામોદર સામંત
ડૉનગરે મેન્સન, તાડેવ રોડ, સુંબર્ઝી-૭

● શ્રી સાઇબાબા સત્સંગ મેંડળ, સુરતચે એક જાણકાર સદસ્ય શ્રી. બી. એસ. લાલ હે. હાતચલાખીચે વ જાદૂને ખેલ કરણ્યકરતા પૂર્વી પ્રસિદ્ધ હોતે. જાદૂચ્યા કલે-સાઠી ત્યાંની દીર્ઘ સાધનેનંતર કુલદેવી મહાકાળી માતેલા પ્રસંગ કરુન ધેતલે હોતે. હા ષેત્રાત ત્યાંની પરિશ્રમાને અલૌકિક યથ પ્રાપ્ત કેલે હોતે. કાલાંતરાને શ્રી સાઇબાબાંચી ડ્રાસના સુરુ કેલ્યાનંતર ત્યાંની હ્યા સર્વ ગોધીવર પાણી સોડલે વ સર્વેચ શ્રીવાબાંચ્યા સેવેલા વાહિલે.

શ્રી. લાલ યાંના ભારતી નાચાંચી એક નાત આહે. તી ચાર વણોંચી અસતાના તિલા એકદા કોઈન્યાપ્રમાણે ઉલ્લંઘ્યા વ જુલાબ સુરુ જાલે. અનેક ડૉક્ટર-વैદ્યાંચે ઉપાય કરુન પાહિલે, પણ કાંઈ ઉત્તાર પઢેના. ત્યાંના મુલગા શ્રી બાબાંચ્યા મંદિરાત દર્શનાલા આલા અસતા ત્યાને ધુનીમાઈલી ઉદ્ધી ધેજન તો વરી પરતલા. ઘરાતલ્યા ઇતર કોણાંદી મંદદીસ ખવર ન લાગૂ દેતા ત્યાને ચિમુટભર ઉદ્ધી મુલીચ્યા તોડાત સોડલી, આણિ કાય આશ્વર્ય ! તાબડતોબ ઉલ્લંઘ્યા વ જુલાબ બંદ જાલે. નંતર ઇતરાંના હી ગોષ કળ-સાચ સર્વોનાચ શ્રી બાબાંચ્યા લીલેચે કૌતુક વાટલે.

સુમારે ૧૯૬૯ સાલચી હી દુસરી ગોષ આહે. શ્રી વાવાંચ્યી તનમનધન અર્પેનું સેવા કરણારે મંડળાચે પ્રસુત કાર્યકર્તે શ્રી. ટાકોરભાઈ પાનવાલા યાંચી એકદા શ્રી સાઇ-નાયાંની કંચેટીન્ચ ધેતલી. ત્યાંચે અસે જ્ઞાલે.

શ્રી. ટાકોરભાઈચા મુલગા અશોક એકદા ત્યાંચ્યા મામાંચ્યા ઘરી ગેલા હોતા, તેયેવ તો એકાએકી આજારી પડલા. સુરવાતીલા કિરકોળ બાટણાંચ્યા દુખણ્યાને કાંઈ દિવસાતચ ઉગ્ર રૂપ બારણ કેલે. અશોકની જીમ પૂર્ણપેણે લુલી પડલી. ત્યાલા મુલીચ બોલતા રેઝના. તોંડ ઉઘડે ઠેવણ્યાસાઠી વ જીમ દાતાલાલી ચિરહૂ નયે મહણૂન ત્યાંચ્યા તોંડાત એક છોટીઝી લાકડી પઢ્યી ઠેવીત અસત. ડૉક્ટરાંચ્યા સસ્ત્વાબસ્તુ સરતેરોબટી અગોકલા હોસ્પિટલમધ્યે નેલે, પણ એકંદર પરિસ્થિતીં પાહિલ્યાનંતર ડૉક્ટરાંનાંદી ત્યાંચ્યાબદ્ધિ કાંઈ આશા વાટેના. શ્રી. ટાકોરભાઈ વ ત્યાંચે આપ્ટેષ મોઢ્યા કાળજીત પઢલે હોતે. ત્યાંચ્યા પટનીંચે ઢોક્યાતીલ પાણી જરાસુદ્ધા ખલ્લત નવ્હતે.

ગુસ્વારચા દિવસ ઉજાડલા. રાત્રીંચી આસી નિયાપ્રમાણે જ્ઞાલી. શ્રી. ટાકોર-ભાઈની મનોભાવે શ્રીવાબાંચ્યા પ્રાર્થના કરુન સર્વ ભાર મોઢ્યા નિષ્ઠેને ત્યાંચ્યાબર ટાકલા. રાત્રી બારાંચ્યા સુમારાસ એક અદ્ભુત પ્રકાર ઘડલા. અશોકની વાચા એકાએકી ડુરુ જ્ઞાલી, વ ત્યાને પિણ્યાસ પાણી માગિતલે. નંતર જ્ઞાપેત અસલ્યાપ્રમાણે તો બડબૂ

लायला, “माझ्या पलंगाच्या सभोवती हातात सोटा घेऊन पहारा करणारा हा भय्या कोण ?” खरे पहाता त्याच्या निकटवर्तीयांचे रीज त्या घेठेस लाच्या पलंगाज्बळ कोणीही नव्हते.

तिसन्या दिवशी अशोक संपूर्णपणे शुद्धीवर आला. तेव्हाही तो एकच मोष बांवार बोलून दाखवीत होता, “मी शिरडीस गेलो होतो.” त्याच्या तोंडचे हे शब्द ऐकल्यानंतर जमलेल्या मंडळीची तर लात्रीच पठली की मृत्युच्या दाढेतून अशोकला बाहे काढणारे प्रथम श्री साईबाबाच असले पाहिजेत.

अद्युक्त अंतर्करणाने श्री बाबांची प्रार्थना केल्यास आउल्या भक्ताच्या होकेला ते निश्चितपणे ओ देतात ह्यात काहीही संशय नाही. ●

साई थोर तुळ्ये उपकार

- सौ. अस्तिभाव अशोक नागेकर,
देशद द्वार्देस ए.ए.
वडाळा वस डेपोजिल, मुंबई ३१.

● श्रीसच्चिदानन्द सद्गुरु साईबाबाच्या अनंतकोटी परमत्रहस्तलाभिष्ठ लिहिण्यास माझी सामान्य लेणी कितपत योग्य ठरेल हवाचा लिंगय मी माझ्या साईप्रेमी बंधुभिर्नीवस्त्र सौपविते. श्री बाबांच्याच प्रेरणे प्रेरित होऊन त्याच्याकडून मला वेळोवेळी लाभलेल्या कृपाप्रसादाची थोरवी मी सिवेदन करीत आहे.

तसेही तर श्रीसाईभक्तीच्या व्रेमाचे बाळकडू मला लहानपणीच माझे बडील श्री. यशवंत रा. कंठक हायांचे कडून मिळाले. माझे बडील पंखरा वर्षाची असताना श्री क्षेत्र शिरडी येथे गेले होते. त्यावेळी श्री साईबाबांचे शिरडीस प्रथम देह स्वरूपात वास्तव्य होते. त्यावेळी आताप्रभाणेच सकाळी काकड आस्ती वगैरे व्यायामी. माझे बडील व माझी आत्या हे दोघे बाबांच्या दर्शनास सकाळीच काकडथारलीस गेले. प्रथमच शिरडीस आत्यामुळे बाबांसाठी काळे किंवा प्रसाद वौरे नेण्याची रेत त्यांना माहित नव्हती. आस्ती झाल्यावर बाबांचे दर्शन घेऊन बडील भाड्याने घेतलेल्या जागेत परत आले. तेथे पहातात तो फडताळात चहासाठी घेऊन ठेवलेले दूध कोणीतरी चाढून खाले होते. खोलीच्या दाराला बाहेनु कुलूप असताना कोण वरे दूध पिऊन गेला असावा ? असा प्रश्न त्यांना पडला. दुसरे दिवशी माझे बडील नेमके बाबांच्या दर्शनास जाताना दूध घेऊन गेले. तेव्हा माझ्या बडिलांच्या पाठीवर याप मारून बाबा म्हणाले “अरे वेटा तू इधर तक्क दूध क्यों लेके आया ? मैं ते

तेरे घरमें आके पिता हूँ। बाबांचे हे बोलणे ऐकून माझ्या बडीलांना श्री बाबाच दूध पिऊन गेले हथाबद्दल मनोमन खात्री पटली. बाबांच्या ठायी गाढ श्रद्धा बसली.

मी साधारण तीन चार वर्षांची होईपर्यंत मला घरचेवर ताप यायचा, थोड-थोडका नव्हे तर अगदी ६°, ७° डिग्रीपर्यंत ताप चढायचा. अशावेळी माझे बडील मला बाबांची उंदी लावून, “बाबा दया करो, बाबा दया करो” असा सतत थाका करायचे. तेवढ्या तापात जवळजवळ वेशुद्ध अवस्थेत असलेली मी सुद्धा साईबाबा साईबाबा असे बडवडायची. डॉक्टरांनी माझी आशा सोडली होती. पण श्रीबाबांनी मला मृत्युच्या दाढेतूनच ताचवून नवीन अन्म दिला आहे. आजपर्यंत ज्या काही चांगल्या गोष्टी माझ्या आमुख्यात बढलेल्या आहेत, त्या श्री बाबांच्या प्रेरणेने असे म्हटले तर त्यात अतिशयोक्ती होणार नाही.

दुर्दैवाने वयाच्या तेराच्या वर्षीच मी पितृसुखास वंचित झाले. केवळ किरकोळ आजाराचे निमित्त होऊन माझे बडील मेले. मृत्युपूर्वी ते देहमी सांगत की “अग! तुम्ही मला शिरडीस घेऊन चला, तेथे मी राहणार आहे. वास्तविक बडील असताना वर्षीनुन एकदा तरी आमचे शिरडीस जाणे व्हायचे. बडीलांना जणु आम्हाला सांगायचे होते की, बाबा आता मला आपल्या पाश्चात्यी घेऊन जाणार आहेत. परंतु आम्हाला त्यांच्या या बोलण्याचा अर्थ कळला नाही. बडील वारले तो वारही गुरुवारच होता.

बडीलांच्या मृत्युने मी व आई पूर्णपणे खचूनच गेलो. कारण मी व माझी मोठी बहिण सौ. उषा सोलंकी अशी दोनच भांवडे होतो. माझ्या बहिणाचे लग्न १९५९ मध्ये बडील असताना झाले होते. त्यासुके आईला व मला घरातील कठो म्हणून कोणाचाच आधार नव्हता. पण साईबाबा आपल्या भक्तांच्या नदरीत धावत्यादाचून कसे राहणार? एखाद्या चन्तकारप्रमाणेच सर्व गोष्टी घडत गेल्या. माझे मेव्हणे श्री. केशर सोलंकी ह्यांनी आमच्या घरी राहण्याचा निर्णय घेतला. मला कांलरशिप मिळून माझे शिक्षणही व्यवस्थित झाले. माझे बडील नेहमी आईला म्हणायचे की, तू काही काळजी करू नकोस. माझे काही त्रे वाईट झाले तरी वाबा तुम्हाला कधीही दुसऱ्याच्या दारात जायची पाठी येऊ देणार नाहीत.

पुढे १९७० साली आईचेही निधन झाले. आम्ही दोघी बहिणी मातृप्रेमास पारख्या झालो. आपण जिवंत असतानाच माझे लश व्हावें अशी आईची इच्छा होती. पण नशिवापुढे कोण बोलणार? माझी बहिण व मेव्हणे ह्यांनी मला आईची उणीच भासु दिली नाही. दोघांचेही माझ्या लग्नासाठी प्रथम चालूच होते. माझे नोकटी कायम नसल्यासुक्के सर्वांगांन नकार यायचा. अशावेळी मी निराश व्हायची. श्री बाबांच्या फोटोजवळ उभी राहून रडायची व स्हणायची “हे साईनाथ बाबा, आज-पर्यंत तुम्ही माझी लाज राखलीत हया बाबतीतही राखा.”

आणि एके दिवशी मी आंफिलमध्ये जाते तोच माझ्याबरोबर काम करणारी माझी मैत्रिंय विनिता नाडकर्णी, हिने एक स्थळ सुचविले. माझी बहिण व मेहणे हथांनी मुलाची चौकशी करून व आम्ही एकमेकास पसंत आहोत हे पाहून १ मे १९७५ हा साकुरुपुड्याचा दिवस ठरविला व लमाची तारीख २९ मे ७५ ठरली. योगायोग न्हणजे दोन्ही दिवस बाबांचे गुस्वार होते, लमाचा हाँलदेखील गिरावात श्री साईधाम शेजारीच मिळाला. योडक्यात न्हणजे श्री साईकृपेने माझे लभकार्य व्यवस्थितरित्या पार पडले, परमेश्वरकृपेने माझे पती श्री. अशोक अतिशय प्रेमल आहेत, माझा सासूदाई श्री. गुलाबवाई नाश्वेकर हथाही साईभक्त आहेत. लमानंतर आम्ही देवे शिरडी व साकोरीस जाऊन आलो, आमचा प्रवास आमचे रिहरवडेशन नसताना देखील आरामात झाला. साकोरीस श्री उपासनी महाराजांच्या समाधीचे दर्शन घेण्यास गेलो तेहा श्री गोदावरीमातेचेही दर्शन घडले.

अशाप्रकारे आजम्येत श्री साईबाबांनी माझी जीवननौका हथा भवसागरातून यशस्वीपणे पुढे नेली आहे. तसेच हथापुढेही मला व माझ्या कुडंवियांना श्री बाबांचे कृपाछत्र लाभो व अंतिम क्षणापर्यंत बाबांचा कधीही विसर न पडो हीच माझी इच्छा. श्रीसाईबाबांवदल हा लेख लिहिताना माझे मन साईप्रेमाने भारावून गेले आहे. त्यामुळे पुढील काळ्यांपक्ती सुरुल्या.

“ नेलीस माझी जीवननौका भवसागरातून पार
साई थोर तुझे उपकार, साई थोर तुझे उपकार ”

महाभारत आपल्या शरीरात आहे !

—डॉ. अनिल जायस्वाल,
चितार ओळ नागपूर-२

‘महा’ म्हणजे महान व ‘भा’ म्हणजे शान. ‘रत’ अर्थात रचना. शान व भक्तीत रममाण होण्याची कला ज्यात दर्शविल्या गेलेली आहे असा जो ग्रंथ हो महाभारत.’

“ रथस्थळी योजी शरीर ।

दुर्गमरूप रसमार्गराजी ।

कंठाबया मग सारथीं योजी ।

आवरीं मन प्रग्रहमार्जी ।

दर्शेद्रियवाजी उच्छृंखळ ॥ ” - (अध्याय १७ श्री साईसच्चरित्र)

अर्थात विषयांच्या अनेक मार्गांची परंपरा ही दुर्गम स्वरूपाची असून त्यांच्यावरून हे आपले शरीररूपी रथ नेताना सारथी योग्ये अत्यावश्यक आहे. दरोंद्रियरूपी दहा घोडे हे आपल्या रथास योग्य मागाने नेप्यास मनरूपी ल्यामाद्वारे आणण त्यांना आवरले पाहिजे.

परंतु खरे पाहिल्यास या मनावरस्व आपला ताबा नाही. करिता इंद्रियरूपी घोड्यांचा रथ ईश्वरास सोपविल्यास आपले कल्याण होईल. ईंद्रियांचे स्वासी श्रीकृष्ण आपली साईमाऊली आहे.

युधिष्ठिर म्हणजे धर्म, भीम म्हणजे वल, सहदेव व नकुल अनुकमे बुद्धी व शत्रु आहेत. ह्या चार गुणांनी युक्त- असा हा जीव अर्जुन आहे. हे गुण केवळा शोभा- अभान होतात ६

जेव्हा दयारूपी द्रौपदीशी जीवरूपी अर्जुनाचे लळन जुळते, तेव्हाच हे चार गुण शोभायमान होतात.

धर्मसि श्रेष्ठ मानव्यावरच ही दयारूपी द्रौपदी प्राप्त होऊ शकतो व हे सर्व घट्टन आल्यावरच परमेश्वर-श्रीसाईबाबा-आपल्या ह्या इंद्रियरूपी घोड्यांवर नियंत्रण ठेवण्या- करिता सारथीपद पत्करू शकतात.

“ को अंधः यो विषयानुरागी ”

म्हणजे—“ अंधला कोण ? ”

जो विषयानुरागी असू ज्यांच्या डोळ्यात ‘काम’ बसलेले आहे तोच अंधला घृतराङ्ग आहे.

दुःखरूपी कौरव धर्मात मारण्यास प्रवृत्त होत असतात. युधिष्ठिर व हुयोंघानाचे युद्ध अद्याप आपल्या शरीरात रोज चालत असते.

दुयोंधन आज सुद्धा येतो.

पहाडे चारच्या सुमारास धर्मराजा मानवास म्हणतो :—

“ चल उठ. जागो हो. सत्कर्म कर. साईस्मरण होऊ दे. ”

परंतु दुयोंधनरूपी आपले दुसरे मन म्हणते :—

“ अरे खुशाल झोप. पहाडेचा गार वारा चालला आहे. किती आल्हादकारक वाढत आहे. स्मरण—चित्तन कशाला ! अजून आराम कर. ”

धर्मराज व दुयोंधन मधील हे युद्ध नित्यनेमाने होत असते.

धर्म व अधर्ममध्ये अनादिकालापासून याप्रकारचे युद्ध सुरु आहे.

दुयोंधन म्हणजेच अधर्म.

निद्रा व निंदा यावर विजयी होणाराच भक्ती करू शकतो.

धर्म हा धर्मराजाप्रभाषे ईश्वराकडे नेतो तर अधर्म— दुयोंधन—हा मानवास संसार- कडे वळवितो, व शेवढी त्याचा विनाश करतो.

धर्मे ईश्वरसंश शरणांगत आला तर धर्माचा विजय होऊन 'ईश्वरप्राप्ति' होते व अध्यमंत्राचा विनाश होतो.

आनात जीव जेव्हा रमभाषण होतो तेव्हा 'कौरव' अडथळे आणतात व मानवास दुम्हारीवर अग्रेसर होप्यास प्रवृत्त करतात.

आपले हे शरीरक्षेत्रच 'धर्मक्षेत्रे व कुरुक्षेत्रे' आहे.

परंतु सध्या कलिङ्ग तुल आहे. 'कली' अर्थात 'कल्लहू'. सध्या आपण कलहाच्या युगात यास करीत आहोत.

या कलीऱ्यात धर्मपिक्षा धनास जास्त महरूप प्राप्त झाले आवे.

त्वामुक्तेच संयम व सदाचार दुरावला आहे. आपणास हे उपोक्तव्यायला हवे की धनादेवा धर्म शेठ आहे.

युधिष्ठिररूपी धर्मने उपदेशित्याप्रमाणेच कर्म करणे उपल्या अर्जुनरूपी शरीरच्या हिताचे आहे.

तेव्हाच मद्गुरु श्री साईबाबा या शरीररूपी रथाचे सारथी-पद स्वीकारतांत व या उच्छृंखल ईद्रियरूपी घोड्यावर तावा मिळवून देतील.

मन म्हणजेच भीष्म,
भीष्म म्हणजे भयंकर,
मन कसे आहे ?

— तर चंचल आहे.

ही चंचलताच भयंकर स्वरूपाची असते.
भीष्मरूपी 'मन' अवेशायुक्त अवस्थेत
'संकल्प-विकल्प' फार करते.
आपले हे नानवी-मनच वाणस्पी
'संकल्प-विकल्पांची' वरी करीत असते.
परणामस्वरूप आपला अर्जुनरूपी 'जीव' जखमी होऊन तुःखावस्थेस प्राप्त होतो.

आपल्यातील सद्गुर्ती

व

असद्गुर्तीचे युद्ध म्हणजेज महाभारत.

भक्त-बोढाणा

डॉ. के. म. गव्हाणकर

इंदिरा निवास, आग्रा रोड, कुर्ला, सुनद्दे ७०

● शांडिल्य आपल्या भक्तिसूक्ष्मात “सा परानुरक्तिः ईश्वरे” भक्ति म्हणजे ईश्वराविषयी परम अनुरक्ति, अशी भक्तीची व्याख्या करतात.

नारद - “सा तु अस्मिन परमप्रेमरूपा । अमृतस्वरूपाच । ... सदा सर्वभावेन निश्चितैः भगवानेव भजन्नाय ॥ भक्ति म्हणजे ईश्वराविषयी परम प्रेम. या भक्तीने मनुष्य अमर होतो. सर्वं भावे निश्चित होऊन केवळ भगवंताची भक्ति केली पाहिजे.

प्रेमाचा संवूर्ण प्रवाह जेव्हा भगवंताकडे थळवील आणि भगवंतावर जेव्हा तो अनन्य भावे परम प्रेम कराल तेव्हाच साची भक्ति ही यथार्थ भक्ति आहे असे आपल्याला म्हणता येईल.

चंद्रभागेच्या तिरी जसे पंढरीत भक्त पुंडलिकाकरिता पांडुरंग-विठोवा आज विवेक उमे आहेत, तसेच डाकोरामी द्वारकाधीश-श्रीकृष्ण भक्त बोढाणाच्या प्रेममर्काला भुद्धन आले व तेव्हेच डाकोरजी नावाने भक्ताकरिता तिष्ठत उमे आहेत.

सौराष्ट्रात चारथो वपोपूर्वी डाकोरामी बोढाणा नावाचा क्षत्रिय गद्दस्थ रहात होता. त्याला श्रीकृष्णभक्तिचा छंद लहानपणापासूनच होता. एके दिवशी तो रस्त्याने जात असदा त्याला एक घामी भेटला. त्याने बोढाणाला सांगितले, ‘अरे मुला ! या नक्त जगात श्रीकृष्णभक्तियाच दुसरे काहीही शेष नाही.’ बोढाणा म्हणाला, ‘पण तो मला साधारू भेटेल काश ?’

‘हो भेटेल, पण श्रद्धा आणि यवुरी ठेवून भी सांगतो त्या मागिने जा,’ म्हणून श्रीकृष्ण मंत्र त्याला दिला व या मंत्राचा नियमित अंतःकरणपूर्वक निष्ठेने जप कर आणि सूचिकेच्या कुंडील तुळशीचं गोप लाव. त्याची पूजा कर व दर सहा महिन्याची कुंडीसह ते तुळशीचं गोप द्वारकेत घेऊन जा व त्या तुलसी दलाने श्री द्वारकाधीशाची पूजा कर.

बोढाणा त्याप्रमाणे नियन्त्रमाने करीत असे. वर्षातून त्याला दोन वेळा द्वारकेत जाणे पडे. तो आपल्या व्याच्या सात वर्षांपासून श्रीकृष्णाची प्रेमभावाने पूजा-अर्चा करीत असे. पुढे तुळशीवस्था आल्यामुळे शरीर थकले तरीसुद्धा तो आपल्या नियमपासून अणुमात्र ढलला नाही. द्वारकेत ते द्वारका ५०० मैलाचे अंतर आहे.

आपल्या माया शक्तीने सगुण साकार रूपात ईश्वर प्रकट होऊन भक्ताला विभिन्न रूपात दर्शन देतो. त्याप्रमाणे विशिष्ट आकार नसलेले पाणी वर्काच्या रूपात साकार होते, त्याप्रमाणे निराकार परमात्मा भक्ताची दर्शनकामना पूर्ण करण्यासाठी साकार रूप

श्रापन करतो. उपर्युक्तदानव्ये त्याचे वर्णन 'सत्यं ज्ञानम् अनंतम् ब्रह्म, आनंद रूपम् अस्मद् ददर्शितं' दा शब्दांनी केले आहे. हे सगळे जग त्या सत्स्वरूप परमात्माचे नव असून त्याच्या सत्तेमुळेच ते आपत्याला खरे भासते. परमात्मा एकच असून तेच मठाचा त्वामी आहे, तोच सर्व प्राण्यांचा अंतरात्मा आहे आणि आपल्या मायाशक्तीने नेही अनेक रूपे धारण करतो.' परंतु अशानाचे आवरण असत्यामुळे मनुष्याला त्या आत्मप्रभूचे दर्शन होत नाही, अनुभव घेत नाही. संत तुलसीदास म्हणतात—

'तुलसी भूरति राम की घट घट रही समाय। ज्यो मेहंदीके पान में
लाली लाखी न जाय॥ तुलसी या संसार को भया मोतियार्बंद॥ है निररे
मझे नहीं लानत ऐसी जिंद॥' अर्थात आत्मस्वरूप प्रभु राम सर्वत्र विराजमान
आहेत, पण अज्ञानामुळे त्याचे दर्शन होत नाही. मेहंदीव्या पानात लाल रंग ओतप्रोत
भरलेला आहे पण तो दिसत नाही. या जगाला जणु काही मोतीविंदु झाला आहे,
महानंच प्रसु इतके जवळ असूनहि दिसत नाहीत. अशा जीवनाचा धिक्कार असो !

निश्चावत भक्ताची निस्तीम अक्षित पाहून, द्वारकेचा राणा विच्छायात पडला, की
हा आता न्हातारा झाला, याला द्वारकेस येण्याचा त्रास आता सहन होणार नाही, सहा
नव्यानंतर बोढाणा हवूहवू रस्ता चालू लागला. 'आश्चिनी शरदकृतुसी। पातल
द्वारकापट्टाती। देवळात जळून तुलसी। श्रीकृष्ण पाहून। सांशांग नमस्कार घातला।
तेच श्रीकृष्ण मूर्ती रणछोडजी बोलू लागली, 'अरे बोढाणा ! तुझ्या भक्तीने भी खूब
झालो, तू आता न्हातारा झालास, शरीर थकले, तर मीच आता तुझ्या गाढी (डाको)'
मेहो, चल एक वहान घेऊन ये.'

बोढाणा गरीब असत्यामुळे द्वारकेत पुष्कळ फिरला व शेवटी संध्याकाळच्या
मुमारस एकाने एक शक्ट (खटारा) व म्हातान्या अशक्त बैलांची जोडी दिली. गरिब
असत्यामुळे त्याला दैताची चांगली जोडी कोण देणार ? हवूहवू बैलांना हाकर्तत
मध्यरात्रीस दो देवळाच्या संविध आला. त्यावेळेस पुजारीजनानी हरीची शेजारी
मरून देवळाला कडी कुलपे लावून ते आपापल्या घरी गेले होते. बोढाणा देवळाच्या
दरवाज्याकडे आत्मावरोद्धर अरगळा (कुलुपे) खाली पडली. आणि दरवाजा उघडला.
देव न्हणाले, 'बोढाणा ! चल मला आता लवकर घेऊन चल' एवढे गहणून देव
(रणछोडजीची मूर्ती) लहान होऊन त्याच्या हातावर बसली. भक्त बोढाण्यास आनंद
झाला आणि त्याने त्या मूर्तीला मोडक्या गाढीत आणून बसवले. त्यावेळी पुनः ती
मूर्ती बोलू लागली. 'भतोत्तमा गाढी लवकर हाकल, कारण पहाडेस पुजारी काकड
असर्तीस येवील व त्यांना जर मूर्ती दिसली नाही तर शोध करतील व आपणास धरूत
नेतृत्व. बोढाणा त्याप्रमाणे गाढी हाळू लागला. परंतु बैल म्हातारे व मरतुकडे असत्या-
द्वय नम्बरातीपासून अरुपोदयार्थक रक्षीवरी गाढी त्याने द्वारकेच्या बाहेर आणली.

प्रातःकाळ आता होईल हे जाणून द्वारकाधीश म्हणाले, 'अरे ! तुला नाही ते
जनयचे. चल तू आत चस' व स्वतः गाढी हाळू लागले. भक्त बोढाणाचे ध्राक्तन धोर

की हा त्या अर्जुनासमान भक्त ज्ञाला महणून जगजेठी त्याची गाडी हाहू लागले. इतकेच नव्हे तर अर्जुनादून हा बोढाणा अतिश्रेष्ठ प्रतीचा अधिकारी भक्त ठरला. कारण धरणीभार हरण करण्याकरिता आणि पांडवांकरिता-त्यांच्या संरक्षणाकरिता स्वतः स्मावर अवतरला होता पण ही पाषाण मूर्ती त्या बोढाणाजवळ बोलू लागली व त्याचे सारथ्य केले.

श्री रणछोडनाथाने केवळ ‘हुं’ कार शब्दात त्या वृषभांना पळावयास लावले व बायुवेगाने डाकोरग्रामी लोक जागे होण्यापूर्वी एका सरोवराकडे आले. त्या मनोहर सरोवरासन्निधि एक शिवालय होते (आहे). त्या शिवालयात ‘डंकानाथ’ अशी आरोळी देऊन आत प्रवेश केला. श्री शंकरारे त्याचे स्वागत करून घेमाने व्यालिंगन देऊन आपल्या शेजारी वसविले.

इडे द्वारकेत नित्याप्रमाणे पंच पंच उषःकाळी पुजारी व भक्तजन काळड आरती करण्याकरता आले. तो जागेवर मूर्ती नाही व देऊळ उघडे दिसले. कडी कुलपे नीट लावून बंदोवस्त केला होता, तर मग ही कुलुपे कोणी उघडली आणि मूर्ती कोणी चोरली! आणि ही मूर्ती चोरून नेणारा कोण एवढा समर्थ ज्ञाला महणून आश्रव्य करू लागले. इतक्यात ही बातमी श्री शंकराचार्याच्या मठात जगदगुरुस श्रुत ज्ञाली.

श्री भगवान शंकराचार्याना नवल वाटले. खरोखर कोणी थोर महान श्रीकृष्णाच्या भक्ताचे हे काम असले पाहिजे असे समजून ध्यानस्थ बसले तो त्यांना त्यावेळेस स्पष्ट दिसले की डाकोरग्रामी सरोवरासन्निधि असलेल्या शिवालयात डंकानाथ शिवलिंगास्मोर रणछोडनाथाची मूर्ती आहे आणि त्यांचेवरोबर बोढाणा भक्तसुद्धा आहे. त्याबरोबर त्या सर्वे ग्रामस्थ लोकांना तसे सांगितले व ते सर्वे लोक शंकराचार्यासह डाकोरग्रामी सात दिवसात आले त्यावेळेस हा ऋणमोचन डाकोरनाथ भक्तास महणतो, “बोढाणा! माझे शोधास्तव द्वारकावासी श्री शंकराचार्यासह येत आहेत. महणून मी हथा सरोवराच्या पाण्यात जाऊन वसतो.”

द्वारकेचे लोक देवविषय पहातात तो फक्त डंकानाथ शिवलिंग दिसले पण रणछोडजीची मूर्ती दिसत नाही; इतक्यात त्यांना भक्त बोढाणा दिसला. त्याला सर्व द्वारकावासी विचारू लागले की, ‘बोढाणा, दुःखावरोबर द्वारकेतून रणछोडजी आले ते कोठे आहेत?’ त्यावर बोढाणा महणाला, ‘लोकहो! श्रीकृष्ण परमात्मा माझ्यावरोबर इथे आले हे खरे आहे व द्वारावेळपर्यंत श्रीडंकानाथाच्या शेजारी वसले होते. पण आपणास पाहून ते कोठे जाऊन वसले आद्येत ते मला माहीत नाही.’

तेहा भगवान शंकराचार्यांनी ध्यानस्थ बसून न्याहाळले तो मूर्ती सरोवरात आहे असे दिसले व त्याप्रमाणे त्यांना सांगितले.

पुढे पुजारी आपल्या भाल्याने त्या सरोवरात पाहू लागले. तोच त्यांना अवाज ऐक आला. आल्याचा प्रहार श्रीकृष्णमूर्तीला बसला व रक्काची धार लागली. पाणी न सा. ली.

तांबडे शाले, त्याकर तो पुजारी मोड्याने ओरडता की मूर्ती इथे बसली आहे आणि पहातात तो ती मूर्ती तेथे सापडली.

द्वारकावासी जनांनी ती मूर्ती पाण्यावाहेर आण्याची शिक्कस्त केली पण मूर्ती थोड्यासुद्धा हालत नाही हे पाहून खालान वदनाने ते भगवान शंकराचार्यांकडे आले, तेव्हा जगद्गुरु शंकराचार्य म्हणाले, 'तुमच्या हाते हा देव पाण्यावाहेर येणार नाही तरी त्याचा भक्त बोढाणा हथाला घेऊन या.' सर्व मंडळी बोढाणाच्यवळ घेऊन व हात जोडून प्रार्थनापूर्वक नमस्कार करू लागली. बोढाणा म्हणाला, 'हे भूदेवांनो! मला पाण्याला कसला नमस्कार करता! आपण यिप्र मला माझे 'गुरुस्थानी' असून माझे इष्ट दैवत तुम्हीच आहात. तुमच्या सेवेदुष्टे देवांनी माझ्यावर कृपा केली; तुम्ही ब्राह्मण परमप्रिय देवासी, वाङ्गाच्या अनुग्रहाशिवाय कदम्यि ईश्वर पावत नाही. ब्राह्मणात ग्रहणेते किती आले व किती पुढे होतील. ब्राह्मण हे देवांचे मुख व अभीचे उपासक आहात. आपण मंवाने अझी प्रज्ञविलित करता, अर्थात विराट स्वरूपाचे मुख भूदेव आहात हथात काही गैर शंका नाही. मी आशाधारक, पूज्य तुम्ही मजलागी माझा सदगुरु आहे. ब्राह्मण त्याची मला आज्ञा आहे की विरांनी सेषा कर व त्यांचे वचन कधीहि मोडू नकोस. तरी मला जे काय सांगाल ते मी ल्यरित करूळो.'

भक्त बोढाणाचे नम्र भाषण ऐकून ते म्हणाले, 'भक्तराज आमच्यावरोवर घेऊन सरोवरात बसलेली श्रीद्वार्ष्ममूर्ती बाहेर आणा.'

बोढाणा सरोवराच्या काढी आला आणि म्हणाला, 'भगवंता चला आपण' हे बाक्य ऐकताच भगवंताची मूर्ती तात्काळ उदकावाहेर आली आणि देवालयात श्रीडंकानाथाच्या शेजारी तिला बसविले.

देवालयात आल्याकर वनमाळी बोढाणाला म्हणाले, 'बोढाणा त्या सर्व द्वारकावासी जनास सांग की मी तुमच्यावरोवर घेत नाही. आजपासून माझा लिवास डाकोर सच राहील व जशी द्वारका लसेच डाकोर आम राहील. द्वारकेत गोमती तीर्थ तर इथे सरोवर-गोमतीर्थ जाणावे. आता तुम्ही तुमच्या ममात असलेली दुसरी कोणतीही इच्छित वस्तू मार्गन थ्या.' त्याप्रमाणे बोढाणाने स्था द्वारकावासी लोकांस उंगितले.

पुजान्यांनी विचार केला की बोढाणा गरीब आहे तरी आपण त्याच्याजवळ मूर्तीभार सोने मागावे. मूर्ती जड आहे, जवळ जवळ एक मण मेरेल येण्याला ते शक्य नाही आणि मग देवास द्वारकेस येणे भाग पडेल असा विचार करून त्यांनी बोढाण्यास सांगितले की 'देवाची मूर्ती तु सोन्यानी कर' आणि मूर्तीभार सोने आम्हास द्यावे नाही तर द्वारकानाथास आमच्या सवे पाठवावे.

બોડાણા ઘાવરુન ગેલા આગ્નિ દેવાલા પ્રાર્થના કરું લાગલા. ‘દેવા માહિયાલ્બચળ એક માત્રામરહી સુવર્ણ નાહી. આતા મી કાય કરું ?’ આપહ્યા ભક્તાચા અમિમાન બાલ્દગણારા શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્મા મ્હણાલા, ‘વેદ્યા ઘાવરુન નકોસ મી સાંગતો અસે કર. તુઝ્યા ફનીન્દ્રા નાકાત ૧૧ વાલાંચી નથ આહે તી તૂ દુલેત એકા પારડ્યાત ઘાલ વ દુસર્યા પારડ્યાત મળતા ઠેબ.’

ત્યાપ્રમાણે ભક્તાને આપહ્યા વાયકોચી નથ આણલી. એકા પારડ્યાત ૧૧ વાલ બજનાંચી નથ વ દુસર્યા પારડ્યાત ૧૨ મળ બજનાંચી શ્રીકૃષ્ણમૂર્તી ઠેવલી તો કાદ આશ્ર્ય ઝાલે કી અવધે ૧૧ વાલ સુવર્ણ અસતા તે પારડે. ખાલી રાહિલે આગ્નિ મૂર્તી બર ગેલી. હે પાહિલ્યાંચર સર્વાના મોઠાચ્ચ ધક્કા વસ્ત્રા આગ્નિ સર્વ રહ્ય લાગેલે. ત્યાંચે દુઃખ પાહૂન ઝકત બોડાણા કલબચળલા વ કલબચળાને મશરૂંતાંચી પ્રાર્થના કેલી. ‘હે જગત્યાંચિના, ભક્તતબ્લસ્તા ક્રણમોચના, દેવાધિદેવા ગોવિંદા જસા મી તુલ્લા દાસ તસેચ દ્વારકાવાસી દ્રિબજ તુલ્લે દાસ આહેત, તરી ત્યાંચ્યાંચર કૃપા કર આગ્નિ કૃપાકટાંકે ત્યાંચી મનોધૃતિ શાંત કર.’

બોડાણાંચી એસી પ્રાર્થના એકુન દ્વારકેચે રાણા મ્હણાલા, ‘ભક્તરાયા હ્યા વિપ્રાંના અસે લાગ કી માઝી મૂર્તી સમુદ્રાદ આહે તી આણૂન માઝથા જાગેવર વસ્ત્રા મ્હણાને દ્વારકેચે મહાત્મ્ય તસેચ રાહૂન ડાકોરચેહિ સ્થાન તસેચ રાહીલ. ઇતકેચ નાહી તર ડાકોર-દ્વારકેત ભિન્નત્વ યાર્તિકિંચિત્હી રહણાર નાહી. દોન્હી સ્થાને ક્ષેત્રે રહાતીલ આગ્નિ તુમચે સર્વ મનોરથ ત્યા માહિયા મૂર્તીચ્યા પૂજનાને સિદ્ધ હોતીલ હે નિશ્ચિરુ જાણા.’

ત્યાપ્રમાણે પરમાત્મા બોલાણા ત્યાપ્રમાણેચ બોડાણાને ત્યા સર્વ લોકાંસ સાંગિતલે. નંતર દ્વારકાવાસી જનાને શ્રીકૃષ્ણાંચે પ્રાર્થનાપૂર્વક વેદન કેલે વ દ્વારકેત આલે.

નંતર શંકરાચાર્યાંની સર્વ જનાસ જમવૂન સમુદ્ર કિનારી નેલે વ મૂર્તી હેતી તે ઠિકાણ દાખવિલે. નંતર તી મૂર્તી વાજત ગાજત ભજનાંચ્યા ગજરાત આણૂન મૂળ સ્થાની સ્થાપના કેલી. ભગવાન શંકરાચાર્યાંની સ્વદ : ત્યા મૂર્તીંચી મંત્રોપચારાને વ યથાવિધીપૂર્વક પ્રાણપ્રતિષ્ઠા કેલી.

ડાકોરનાથાંચે નામ ક્રણમોચનદેવ આહે. યા કારણબરુન સર્વજણ રણછોડજી મ્હણાતાત. ત્યાંચે દર્શન ઘેતલે નાહીતર દ્વારકા યાત્રેચે ફલ મિલ્યત નાહી મ્હણૂન.

વેદે કેલે કથન | કી દેવાચ્ચ મૂર્તિને જાણ | સર્વથા માહી જાઢ્યણ | પરો મૂલ્યચે હૃદય | જડ પાષણસમ આહે || યાસ્તવ મૂર્ખાંલાણી પાહે. મૂર્તી માઝી દેવ નોહે | ભાસતસે યા કારણી.

તી મૂર્તી શરતપૈર્ણિમેસ દ્વારકેતુન આલી આગ્નિ કાર્તિક પૈર્ણિમેસ પ્રાણપ્રતિષ્ઠા ખાલી મ્હણૂન આખ્ચિન વ કાર્તિક પૈર્ણિમેચી મુઢ્ય યાત્રા પર્વણી તિથે અસતે.

प्रवास

श्री. गं. रा. भट्ट,
संदेश हौसिंग सोसायटी, गोरेगाव (पूर्ब)

● श्री सद्गुरु साईबाबा, तुमच्या कृपेने आजचा दिवस उजाडला. असे 'आजचे दिवस' आयुष्यात किती उजाडले आणि मावळले. काल, आज आणि उद्या हे कालचक्राचे केरे फिरतच आहेत. केव्हातरी शेवटचा 'आज' उजाडेल आणि इतिही होईल.

बरं, एवढ्या कालावधीत केलें काय? काही सरकमे? काही निष्काम सेवा? कुणाचे दुःख विमोचन? कुणाला मदतीचा हात? कुणाचे सांत्वन? कुणाला हस्तबलं? कुणाचं रंचन केलं? श्रीसाईबाबांनी सांगितलेला कोणता उपदेश आचरणात आणला? काय सांगू राव? सगळी पाने कोरी करकरीत आहेत. असू देत, कोरी असू देत. काळी कुळ असल्यापेक्षा कोरी परवडली. नाही राव, तिथेही तुम्ही खुकता. मन हे जोपर्यंत या घडिरुंच्या स्वाधीन आहे तोपर्यंत काहीना काळे ठिपके आहेतच. ते आता कसे पुसूस थाकता येतील?

तुम्ही आलात कुटून? कशासाढी? जाणार कुठे? काय सांगू? सर्वच अज्ञात आहे. आईबिंदिलांनी जन्म दिला त्या दिवसापासून प्रवास चालूच आहे. कोणतेही कर्म घडलं तरी त्याला कर्ता लागतो, कारण लागते. माणूस प्रवास करतो. प्रवास करण्याचे प्रत्येकाचे हेतू निरनिराळे असतात. पण या आयुष्याच्या प्रवासाला सुरुवात झाली तीच मुळी कारण माहीत नसताना. म्हणून हा एक हेतू शून्य अंधारात चाललेला प्रवास आहे.

किती ठेचा लागल्या, किती खरचटलं. कितीदा रडे खाल्ले. तरीपण प्रवास चालूच आहे. प्रवासात काही पुष्यातमे भेटतात. दीपस्तंभाप्रमाणे धोक्याची सूचना देणारे. प्रवासात भद्र रक्कारे. दुसऱ्याचा प्रवास सुखी न्हावा म्हणून क्षटणारे, धडपडणारे काही फसवे पण असतात. चुकीच्या मार्गाने त्यांच्याबरोबर गेले की खड्ड्यात पडणारच. हे सर्व मोहाचे बळी असतात. काही दुःखी भेटतात. काही हसणारे आणि हसवणारे भेटतात. काही उपद्यव्यापी पण असतात. भांडण लावून देऊन गंमत पहाणारे. काही उपकार करून शेवटी गळा कापणारे. काही कृतज्ञ असतात, तर काही कृतज्ञ पण असतात. शोडक्यात नाना भर्तीची, नाना प्रकृतीचे हे प्रवासी आहेत.

काहींचा प्रवास संपलेला असतो. पण त्यांनी ज्या मार्गानी प्रवास केला तिथे काही स्पष्ट खुणा दिसतात. तिथे थोडा प्रकाशपण दिसतो. अशा तन्हेचे निरनिराळे मार्ग अधून

मधून दिसतात. मनात विचार घेतो आपण त्या मागाने जावे का ? काय होईल ? माझ्या बरोबर अंद्यारात प्रवास करणारे माझे इतर सहभवासी काय म्हणतील ? त्यांना काथ बाटेल ? मनाचा निश्चय होत नाही. मायेच्या जाळ्यात आम्ही एकमेकांच्या पायात पाय घातून अडकून पडलो आहेत. आपल्यापैकी सुटून त्यातून कुणी बाहेर जावे असे कुणालाच्या वाटत नाही. प्रवास तसाच चालू रहातो. मी नापास ज्ञालो या दुःखापेक्षा माझ्यावरोबर दुसरे पुष्कळ नापास ज्ञालेले आहेत हा आनंद फार भोठा.

असा हा स्वसुखाच्या शब्दपडीसाठी चालू असलेला दुःखदावक प्रवास अगदी संपूर्णाचा क्षण आला होता. पण पूर्वपुर्याई का पूर्वसुकृत असं काही म्हणतात ना त्या प्रमाणे ज्याचे नाव गाव माहीत नव्हते असा एक अवलिंया त्याच्या चरित्ररूपाने मदतीला धावून आला आणि या अभायाचा पुनर्जन्म ज्ञाला. प्रवासाची दिशा बंदलली. पाय शिर्डीला लागले. खपलमूळ रडलो. श्रद्धा आणि सबुरी हा दिव्य संदेश मिळाला. सबीस वर्षीचा काळ लोटला.

माणसाला खाऱ्याभिमानाने जगण्यासाठी जे काही असावे लागते ते सर्व काही जावांनी मला न मागता दिले आहे. तौकिकटष्टशा लोक मला भाष्याचान म्हणतात. त्यांना असे वाटते की आज जे काही आहे ते माझ्याचे कर्तृत्वाचे कळ आहे. माझ्या कर्तृत्वाचा वाटा आहे. पण सबीस वर्षांपूर्वी काय घडणार होते ते कुणाला ठाऊक आहे ? आज जे काही आहे ते जावांनी दिले आहे. ते सर्व त्यांचे आहे. माझे काहीही नाही. आता आणखी कशाची अभिमानापण राहिलेली नाही. इतके सर्व असूनही मन शांत नाही. का ? मन कशात गुंतून पडले आहे ?

दुःख एकच आहे. श्रीसद्गुरु साईबाबांचे हे क्रृष्ण मी भक्तीश्वाने सुद्धा फेहू शकत नाही. भक्तीची चंद्रभागा दुथडी वाहत नाही. तिला भक्तीचा पूर खेत नाही. अंतःकरणात तळमळीच्या भक्तीची ज्योत पेटत नाही. माझी जीवनज्योत विज्ञप्त्यापूर्वी अंतःकरणात तळमळीच्या भक्तीची ज्योत प्रदीप होवो एवढेच श्री साईबाबांच्या चरणी मागणे आहे. त्या गुरुमाझलीची जर एवढी कृषा ज्ञाली तर जन्माचे सार्थक होईल. अज्ञात कारणाने सुरु ज्ञालेला हा प्रवास त्यांच्याच चरणी संपेत. बाबा, तुम्ही न बोला-वता माझ्या मदतीला धावून आलात हे केवडे माझे भाष्य ! लेकर विसरलं तरी माय विसरत नाही. बाबा, लेकराता एवढी भीक घाला. लेकराचा हा हट तुमच्यारिवाय, माझलीशिवाय कोण पुरवील ? ‘म्हणोनि म्हणती भले न क्रृष्ण जन्मदेचे फिर्टे.’ (किंक-बली—मोरोपंत) बाबा, तुमचे क्रृष्ण जन्मजन्मांतरी फिटणार नाही. लेकराता संभाव्य व्या. तुम्हाला माझे शतशः प्रणाम.

स्वभी श्रीसाई दर्शन

श्री. सुभाष अंकुश सावंत
५/३० मुकेश मिल कंपौड, कुलाबा, मु. ५

• एक दीड वषोपासून भी 'साईलीला' मासिकाचा नियमित वाचक आहे, पण काय चमत्कार झणा ! मासिक वाचण्यापासूनच साईबाबांविषयी इतके प्रेम निःसोण ज्ञाले ते या टिकाणी लिहणे अशक्य आहे. 'शिरडीस बाऊन साईबाबांचे दर्शन ध्यावे असे वाढू लागले. पण शिरडीस जाण्याचा योग आजपर्यंत काही आलाच नाही, आणि साईऱ्या दर्शनाविषयी लागलेली अस आणि तळमळ पुरो ज्ञाली नाशीच.

काही महिन्यापूर्वीच माझी नोकरी काही कारणासुळे गेली. तेब्हा या बहुरंगी बहु-हंगी दुंदापुरीत नोकरीविना रहणे अगदी मुरुर्खला शाले. पण इलाज नव्हता. नोकरी लागत नाही म्हणून निराश होऊन गावी जाणे मनास पटत नव्हते. म्हणून दृढ निश्चय करूनच मी मुंबईत राहू लागलो, आणि साईविषयी मिळेल ते वाचण्याचा चंगच बांधला. पण तरीसुदा मनाची धुगधुग थांबत नव्हती. नोकरीची काळजी होतीच.

अशाच रियतीत एका रात्री पहाडे चारच्या सुमारास मला एक खर्गीय खप्त पडले. त्याचा मला आजही ग्रत्यय येत आहे.

" अचानक छुटून तरी मंद मंद वाच्याची छुटूक येत होती. सर्व कसं शांत निरव वाढत होते. अशाच त्या मध्यर समवी मी कोठेतरी एकटा, अगदी एकटाच निघालो होतो. मला स्वदळा कुठे जायचे याचे भानही नव्हते. चालणंच माझ्या नशिवी होते. छुटून तरी घंटेचा घंटानद ऐकू येत होता. कुणास तरी काही कामानिमित्त लवकर जाण्याची घाई असावी आणि तो लवकर पूजा-अचाची करीत असावा हे स्पष्टच होत होते. मी मानेला एक झटका दिला. परंतु काही नाही. सारखा चालतच होतो. कुठल्यातरी निमर्त्याने निर्माण केले स्था राज्यात जात होतो. हेही माहीत नव्हते. ते जग खरोखरच नवीन होते. माझ्याप्रमाणे कित्येकजण चालत होते. त्यांनाही वापड्याना कोठे जायचे हे ठाऊक नसावे. जे येत होते त्यांच्या चेहऱ्यावर समाधान ओसंडून जात होते. कोण्याही दुःखाचा वा चिंतेचा लवक्षेशही त्यांच्या चेहऱ्यावर दिसत नव्हता. त्यांच्या एकंदर सर्व चेहऱ्याधरून चैतन्यच ओसंडून जात होते. मात्र माझी छाती घड-घडत होती. माझेही फिरणे मला जमण्यासारखे नव्हते. विधात्याने द्यापुढे माझ्या नशिवी काय वाढून ठेवले हे तोव जाणे] चालता चालता मी एका विस्तीर्णमय बगी-च्यात बाऊन पोहोचलो. मला वाटते तो परीसर त्या जगातील एक नंदनवन म्हणून प्रसिद्ध असावा. त्याच्यापुढे एका जागी माणसानी भरून गेलेला मंडप होता. अनेक

चेहून्याची माणसे त्या मंडगात शांत विचारे वसली होती. जणू काय पृथ्वीवरील माण-सापारी असलेल्या दुष्ट चक्राचा मागमुसही त्यांना नव्हता. त्या जगातील प्रत्येकाला कशाचीही खंत अथवा फिकीरही नव्हती. असे त्यांचे चेहरे मला दिसत होते. त्यांच्या सर्वांच्या मध्योमध्य 'श्री साईबाबा' वसले होते. धीर गम्भीर तरी सुद्धा चेहरा प्रकाशमय होऊन तेजाळत होता.

मी त्या ठिकाणी जाऊन पोहोचलो. काय करावे या विचारात मी तेथे थोडा वेळ तटस्थ उभा होतो. तेवढ्यात नकळत पुढील शब्द माझ्या कानावर आदलले. 'ये! बेळा मी त्रुक्षीच तर वाट पहात आहे!' ते शब्द साईबाबांच्याच मुखातूनच बाहेर पडले होते. मी नकळतच त्यांना नमस्कार केला. त्यांच्या डोळयात असे काही तेज होत की प्रत्येक क्षणाक्षणाला नवीन नवीन दर्शन त्यांच्या डोळयातून होत होते. बोलण्याच्या प्रश्ननच नव्हता. त्यांच्या दृष्टित सारे काही भरले होते. फक्त पहाणान्याचेच मन निर्मल हवे होते. माझी कथा मला कथन करावी लागलीच नाही. त्यांच्या त्या पहाण्यातूनच त्यांच्या दोन नेत्रात सारे काही उमजून येत होते. प्रत्यक्ष साक्षात्काराचे दर्शन ते दोन दिव्य मणी न बोलताही साक्षात्कार घडवीत होते. हळू हळू मी या पृथ्वीवर येऊ लागलो. आणि विछान्यावर थाडकन आदललो. जागा झालो. स्वप्न संपडां होते. डोळे चोढले. जे घडले, जे दिसले त्यावर नाशा विश्वास वसत नव्हता. पण ते दोन नेत्र माझ्या डोळयासप्तोर सारखे येऊ लागले. उटून वसलो आणि साईच्या मूर्तिपुढे हात जोडले. जे मला साईचे नेत्रांचे झालेले अलौकिक दर्शन म्हणजे माझ्या जीवनातील एक सोन्याहूनही आगळा बेगळा हेवा मी समजतो.

त्यानंतर मला दोन दिवसांनी चांगल्या प्रकारची नोकरी लागली आणि आज ते दोन नेत्र माझ्यासप्तोर आले की बरीला सर्व प्रसंग होळथासप्तोर उभा रहातो. पण अजून मला शिरडीस जाप्यास जामले नाही. याची रुखरुख मला सारखी लागून राहिली आहे! कोण जाणे ते दोन डोळे मला सूचवा तर देत नाहीत ना!

फोटो ! फोटो ! बाबांचा फोटो

— अनिल पंडित
इन्हूर (म. प्र.)

मी श्रीसाईबाबांचा एक जुना भक्त आहे. नाही नाही म्हणता मला बाबांची ओळख होऊन पंधरा रोठा वर्ष झाली आहेत. हथा काळात मला बाबांचे बरेच छोटे मोठे अनुभव आले आहेत. बाबांच्या अशीर्वादाने माझ्या जीवनाच्या आर्थिक परिस्थितीचा आलेख वरवरच चढत आहे. तो कधीपन स्थिर रहात नाही किंवा खालीपन

गेला नाही. ही बाबांची माझ्यावर फारच मोठी कृपा आहे. हथा कुपेच्या कडणाची परत फेड हथा जन्मात तरी शक्य नाही. मी बाबांची नित्यनियमाने पूजा व आरती करीत असतो. त्यात शक्य पावेतो खंड पद्ध देत नाही. माझ्या रोजच्या जीवनात मला बाबांची प्रचिती पहावयास सिल्लते व बाबांच्या लीलेचे कौतुक केल्यावाचून राहवड नाही. अशीच एक घटना हथा महिन्याच्या १७ ता. ला घडली.

माझा एकुलता एक मुलगा निरज एकाएकी आजारी पडला व इन्दूरच्या एका हुशार बालरोग विशेषज्ञाने (CHILD SPECIALIST) त्याला इन्दूरच्या मोळ्याद्वाखान्यात लगेच भरती करण्यास सांगितले. त्याला FOLLICULAR TONSILITIS म्हणून निदान करण्यात आले. ज्या मुलांना लहानपणी ट्रिप्ल (TRIPLE) लागत नाही त्या लहान मुलांना हथापासून घटसर्प होतो. तेहा अशा परिस्थितीत डॉक्टर हयग्रथ करीत नाहीत व लगेच दवाखान्यात भरती करण्यास सांगतात त्याप्रमाणे आम्ही त्याला लगेच मोळ्या दवाखान्यात भरती केले व इलाज सुरु केला. निरजच्या सोबत त्याची आई व मी झोपण्याकरिता जात होतो. रात्रीचा वेळ जावा म्हणून (SALESMANSHIP) नावाचे पुस्तक मी घरून दवाखान्याल बाबांच्याकरिता एके दिवशी नेले व त्यात खून राहावी म्हणून मी त्यात माझे (नाव-पस्त्याचे) पत्र ठेवले. रात्री दवाखान्याच्या पलंगवर पुस्तक वाचण्यास घेतले व पुस्तक उघडल्यावर त्यातून बाबांच्या आशीर्वादाचे दोन छोटे फोटो पडले. एक रंगीत व दुसरा पांढरा होता. मला द माझ्या बाबकोला आश्चर्याचा धडकाच बसला व आम्ही आम्बऱ्या छोट्या निरजला वगडले की, पहा निरज, बाबा तुला दवाखान्यात मेटावयास आले आहेत व आता तु अगदी लवकर बरा हेशील, आणि त्याच्या तब्बेतीत फरक पडून तो अगदी पूर्ण बरा शाला. त्याला दवाखान्यातून मुक्तता दिली तो दिवस साईभक्तांनो गुरुवारस्वा होता.

हथा ठिकाणी दोन गोष्टी मनात येतात, पहिली ही की मला नेमके तेच पुस्तक वाखान्यात नेण्याची इच्छा होणे, व दुसरी त्या पुस्तकात मी बाबांच्या आशीर्वादाचे दोन फोटो ठेवले आहेत, हथा गोष्टीचा पूर्ण विसर पडला. पण हीच तर बाबांची लीला आहे.

श्रीसाईवाबा व श्रीराममारुती महाराज
मनोरंजक लेख येत्या अंकी वाचा.

००० मला साईं भेटले ! ०००

वर्षसंत महादेव करतोडे

खार, सु. ५१

श्री साईंबाबा हे नाव जबल जबल सर्वनाच माहीत आहे, पण एका काळी मला साईं हे नाव माहीत नव्हते.

एक दिवस अमरावतीचे माझे परम सिन्ह श्री. शंकरराव साहु हे सुंदरैता आले, व मला म्हणाले की आपण शिर्डीला जाऊ. मला याबद्दल फारच आश्चर्य वाटले की आपण शिर्डीला कसे जावे, पण सर्व खर्च करून मित्राने मला शिर्डीसु नेले. माझे मित्र श्री. शंकरराव साहु हे श्रीसाईंबाबांचे परम भक्त आहेत. ते नेहमी शिर्डीला जात असतात.

ठरल्याप्रमाणे आम्ही दोघे श्री साईंबाबांचे दर्शनास शिर्डीस पोचलो. स्नान वौरे सर्व विधी आटोपून मंदिरात गेलो. मी स्वतः हार प्रसाद काहीच विकत घेसला नाही. मित्रांनीच सर्व खर्च केला. येताना एक लहान सुंदर मूर्ती विकत घेऊन दिली व मला सांगितले की दूर रोज पूजा करीत जा.

घरी आल्यानंतर मी रोज नियमित पूजा करू लागलो. पण मला वेळ नसल्यासुले पूजा योग्य रीतीने होत नव्हती. पुढे काही दिवसांनी परत मी व माझी पत्नी आम्ही दोघे शिर्डीला गेलो. तेथून वटपैर्णिमेला १॥ फूट उंचीची बाबांची मूर्ती आणली. पुढे रोज नियमित पूजा करू लागलो. तसेच घरचे सर्व लोकसुद्धा पूजा करू लागले व रोज संध्याकाळी आरंती वैगैरे पण होत असते.

पुढे मला लहान धंद्यात चांगलाच फायदा होऊ लागला. मी चांगना कुठलीही गोष्ट मनातून प्रगट केली की ती चाचा पूर्ण करू लागलेच. भरपूर पैसा भिठ्ठू लागला. पुढे शिर्डीस गेल्यापासून माझी प्रत्येक इच्छा पूर्ण होऊ लागली.

पण तो एक दिवस महणजे माझ्या आशुष्यातला सोनेरी अक्षरांनी लिहून ठेवण्या सारखा दिवस होय. तो दिवस महणजे गुरुवार होय. श्री साईंबाबांनी मला कशा स्वरूपात 'दर्शन दिलें त्याबद्दल मी लिहितो.

त्या दिवशी (गुरुवारी) सकाळी मी पूजा वैगैरे आटोपून बाहेर एका मित्रासोवत धंद्याविषयी बोलत होतो. समोरच एक खाजगी दंबाखाना होता.

सकाळी ११॥ ते १२ बाजप्याची वेळ होती. तेवढ्यात धंगात लांब पांढरा शब्दा व ढोक्यास कफनी बांधलेला. एक तरुण पुरुष माझ्या समोर येऊन मला म्हणाला की मला १। रुपयांचे हिरवे कापड झेंड्याकरिता पाहिजे. तेवढ्यात माझा मित्र महणाला की असे तुमच्यासारखे साधू रोज येतात. तुम्ही पुढे चा. तो पुरुष जाण्यास तशार

तवहता. शेवटी मी त्या पुरुषाला जबलच असलेलया कापडाच्या दुकानात घेऊन गेलो. तेथे त्याला सांगितले की, दुःखी कापड व्या. पण त्या दुकानात सव्वा रुपयांचे कापड नव्हते. त्यावर मी म्हणालो की तुम्ही कोजत्याही प्रकारचे कापड व्या. मी ऐसे देईन. पण तो पुरुष म्हणाला की, मला जास्त महाग कापड नको. फक्त ११ रुपयाच्ये कापड पाहिजे. शेवटी मी त्याला म्हणालो की तुझी ११ रुपया व्या व दुसऱ्या दुकानातून कापड व्या. से सुद्धा ऐकण्यास तो तयार नव्हता. मी फारच समजावून सांगितले. शेवटी तो म्हणाला की घेरे हर दशा ११ रुपया त्याप्रमाणे मी त्याचे हातावर ११ रुपया ठेवला. नंतर तो मला म्हणाला, की “हू मला ११ रुपया दिलास, पण तू मजकडे काहीतरी नाहग.” मी त्यावर म्हणालो की, मला साईबाबांनी भरभूर दिले आहे. मला कहीच नको. फक्त तुमचा आशीर्वाद पाहिजे. पण त्यांनी आफल्या होलीतून एक लहान कागद माझ्या हातावर ठेवला व तो पुरुष नाहीसा ज्ञाला. मी त्यांना शांधयाचा फार प्रवत्तन केला. पण नंतर तो पुरुष दिलाच नाही. म्हणजे अगा मकारे मढळ यावांनी दर्शन दिले.

असे सर्वीनाच श्री बाबांनी दर्शन देऊन त्याच्या इच्छा पूर्ण कराव्यात अशी श्री साईचरणी प्रार्थना आहे. अशा प्रकारे मला फार बाबांचे अनुकूल आहेत व आशिर्वदी आहेत.

आज तवांत जागृत दैवत श्री साईबाबा आहेत. बाबांचे मंदीरात सर्वच जातीय धर्मांचे लोक देतात. कुणालाच भेदभाव वाटत नाही. या भावनेने लोक बाबांना पाहतात व अद्देने पूजा (भक्ती) करतात त्याच भावनेने श्री साईबाबा लोकांना दर्शन देऊन त्यांची इच्छा पूर्ण करतात.

श्री साईबाबांनी भक्तांना पूर्वीच सांगितले होते की—

—जो जो मज जैसा जैसा भावे ॥ तैसा तैसा पावे मीही त्यांसी ॥

आजपर्यंत बाबांचे चरणजब्बल आलेल्या दुःखी भक्तांना बाबांनी आश्रय दिला. आहे.

श्री सद्गुरु साईबाबांच्या लीला अगाड आहेत. साक्षात श्री (दत्ताचा) अवतार श्री साईबाबा आहेत. प्रत्येक भक्ताने बाबांच्या दोन महत्त्वाच्या गोष्टी लक्ष्यात ठेवाव्यात त्या म्हणजे श्रद्धा आणि सबुरी.

श्री सद्गुरु साईबाबांनी प्रत्येक भक्तावर कृपा करावी अशी श्री साईचरणी प्रार्थना आहे.

श्रीसंत गुलाबबाबांच्या लीला :

● राम गोविंद सुरकुटे,
प्लॉट नं. ४३, गणेशनगर, नागपूर

या भारतात संतांची परंपरा फार पुरातन काळापासून चालत आली आहे. मान-बाला चांगल्या सम्मार्गाला लावायचे कार्य ज्ञानी, बोगी, संतपुरुषच करू शकतात. मानवाच्या खन्या शंकांचे चिंतेचे निराकारण संताशिकाय कोणीही कह शकत नाही हे खेळ्हा, कळून येते तेव्हा संताभोवती भक्त गोऱ्या होऊ लागतात.

श्री संत गुलाबबाबा भक्ताना आपल्या बाणीद्वारे खन्या सेवेची ओळख करून देतात. भक्तीभार्गांची ओळख करून देतात. दुर्जनाना वाईंट घृतीपासून परावृत्त करून भक्तीचा महिमा बोर्णे करतात. जो कोणी एकदा गुलाबबाबांच्या सहवासात येतो, तो पुन्हा कधी वावांना विसरू शक्त नाही.

समस्त यानवजातीचे कल्याण करण्याचे कृत्य श्री संत गुलाबबाबांनी अंगीकारले आहे. त्यांच्या किंतुनात अनेक गोर्धींचा उलगडा होत असतो. उदाहरणासहित संवाद देशाव्याप्त मिळतो. श्रीसंत गुलाबबाबा चमत्कारापेक्षा सेवेला, भक्तीला अधिक किसत देतात. भक्तांना दर्शन देण्याकरिता सदोदितच इजर असतात. त्यांना थक्कवा सुळीच येत नाही. प्रफुल्ल मत, आरंदित चेहरा बघून भक्तांना आशिकीद व दर्शन घेतल्या-शिवाय परत जायचे कधीही मनात येत नाही. चमत्कारातूनही भक्तांना दर्शन लाभत असते. भक्तांचे अंतरंग दुरून राहूनही गुलाबबाबा ओळखीत असतात. श्री संत गुलाब-बाबांनी आपल्या भक्तांना चमत्कारातूनही दर्शनाचा लाभ दिला आहे. तेव्हा भक्तांच्या बाणीतून ऐकलेल्या काही लीला, अनुभव इतरांना माहीत व्हावेत म्हणून या लेखात देत आहे –

१. शेगावला घडलेला चमत्कार :-

श्री संत गुलाबबाबांचे भक्त एकदा शेगावरून गाडीने जावयास निघाले. पण गाडी निश्चन गेली. श्री संत गुलाबबाबांनी हे बघितले. भक्त शेगावलाच राहणार होते. तेव्हा भक्तांची गुलाबबाबांना दया आली. त्यांनी भक्तांना हात देण्यास संगितले. तेव्हा कोण्या एका भक्ताने हात दिला व आश्चर्य! दूरवर गेलेली चालती गाडी यांवली. भक्त गाडीत बसले व गाडी चालू झाली. हथा प्रकारची त्या भागात भक्तामध्ये फार चर्ची झाली.

—गंगासागरच्या यात्रेला आताना सुद्धा चालती गाडी यांविष्यांत आली होती.

२. शेगांवपासून अठरा मैत्र अंतरावर असलेले काटेलकोलाद आम :-

या ठिकाणी श्री संत गुलाबबाबांचा आश्रम असून फार मोठे देवांगण आहे. या ठिकाणी गुलाबबाबांनी खोदलेल्या अमृतकुळाचे फार मोठे महात्म्य आहे. अनेक भक्तांना त्याची प्रचीती आजही बघावयास मिळते. काही भक्त नागपूर मुळकामात श्री संत गुलाबबाबाचे दर्शनासाठी काटेलकोलादला जातात. त्या ठिकाणी सुद्धा श्री संत गुलाबबाबा नागपूरला असले तर काटेलला एकाच वेळी भक्तांना दर्शन देतात. अमृतकुळादील पाप्यानी अनेक भक्तांचे रोग दूर झाले आहे ते अमृत कुळ असलेल्या पवित्र झन्यातील किंतुदी पाणी काढले तरी ते काटोकाठ तुऱ्ब भरलेले असले हे बघावयास सापडते.

३. पारस येथील घडलेला चमत्कार :-

अकोला जबळील पारस गावातील एका मुलाचा जीव श्री संत गुलाबबाबांनी बाचविला असे काही भक्तगणांच्या तोऱ्बन ऐकावयास मिळते.

४. उमरेड :-

पेट्रोल शिशाय मोटार चालविणे हा प्रकार उमरेड सोऱ्बन अन्य ठिकाणीसुद्धा झालेला आहे. एवढेच नव्है तर श्री संत गुलाबबाबा हात बांधून ट्रॉक्टर चालवितात हे एका भक्ताने बघितले त्यांनी हा अनुभव सांगितला आहे.

५. गर्भश्रीमंत गुजराथी माणसाळा काटेल कोलादचे दर्शन घडवून देणे :—

“पैसा” हेच सर्वेस्व नव्हे याची ओळख गुजराथी माणसांना श्री संत गुलाबबाबांनी करून दिली होती. प्रवासात मेट झाल्यानंतर त्या व्यक्तींना काटेलला वेऊन गेले. संपूर्ण सहाय्य केले. पैसा असूनही त्यांचा पैसा प्रवासात निकामी ठरला. श्रीमंतीचा गर्व कसा नाहीसा होतो हे सर्व भक्तांना गुलाबबाबांनी दाखवून दिले.

६. मालेगांव :-

वाद्य नसताना वाद्य वाजतात असे दिसणे (एका लीभक्ताचा अनुभव).

श्री संत गुलाबबाबांचे अशा तन्हेचे नागपुरातील व अन्य ठिकाणांच्या वास्तव्यात भक्तांना छोटे मोठे अनुभव येत असतात. तशाच्यपैकी एका भक्तास प्रवासात वस मधून उतरताना पेटी आपोआप वाजत असताना दिसली. वरील लीलाव्यतिरिक्त विषयुक्त दूध गिळेकरत करणे, असाध्य रोग दूर करणे, तबला वाजवून पाऊस आणणे, प्रशाद देणे, शिजविलेले मोजके अन्न पैकी उरकल्यानंतरही उरणे, गेलेल्या विजेला डुकमाने प्रकाशमान करणे, दुख दूर करणे, एकाच वेळी भिज्ञ कार्यक्रमाल हजर राहाणे, रोगमुक्त होणे, अशाच प्रकारचे विषय चमत्कार गुलाबबाबांनी करून दाखविले आहेत. पोटांचे दुखणे दुरुस्त करणे, काटेलला भक्त डबा खात असताना नाम दिसणे, घरच्या

पूर्वेत हवा चालू नसताना फोटोचा हार हालताना दिसणे, आशिकादि दिल्यानंतर कार्य सिद्धीस जाणे, स्वप्नात जाऊन दुःख हरण करणे, नव घेतव्याब्रोबर कार्य सिद्धीस जाणे, स्वयाने चालताना भक्तांना भिज्ञ अनुभव येणे, स्वप्नात येऊन दर्शन देणे इत्यादि.

असे शेकडो अनुभव अनुभवलेल्या व्यक्ती संपूर्ण महाराष्ट्रभर सापडतील. भी स्वतः प्रवासात वस सुटली असताना बस थांबली याचा अनुभव घेतला आहे. श्री संत गुलाबाबा गरीब श्रीमंत भेदभाव ठेवीत नाहीत. गरिबांचा तर त्यांना अधिक लिहाळा वाटलो. त्यांच्या साज्जिध्यात येणाऱ्या व्यक्तीना अवर्णनीय आनंद मिळतो. अनेक भक्त त्यांच्या दर्शनाचा लाभ घेत असतात. त्यांच्या संगतीत राहतात व त्यांना आलेले अनुभव एकमेकांना सांगतात. ★

वाच्यावरचे विचार

ले.—द. शं. टिपणीस
विषिफदार लॉज, गोखले रोड, ठाणे

२१. महाबलेश्वराची सहल

● ही एक सत्य घटना आहे. ती ऐकत असता वाच्यावरून कुटूनतरी विचार आले व पुरातन सत्य सुन्नच्यून गेले. ती घटना अशी, महाबलेश्वराची सहल. मुंबईचे १५—२० शिक्षक सहलीला आले होते. मुंबई ते महाबलेश्वर (महाड भाग) नंतर पुणे, तिहाड, देहू, आळंदी व पनवेल मार्गे परत अझी ही स्वतंत्र बसाची गोल सफर होती. रात्री ८॥च्या मुमारास सहली महाबलेश्वरास आले. इकडे तिकडे फिरुन सुष्टीसौदर्याचा आस्वाद काळोखासुक्ळे घेणे शक्य नव्हते. लोकांनीही आम्ही मुंबईचे पाहुणे म्हणून अनाहूद सल्ला दिला. आता फिरु नका. गफचूप जावा व झोपा. उंचा दिवसा उजेडी सर्व पहाता घेईल. रात्री बंद खोलीत झोपा. उघड्यावर झोपू नका. इत्यत्या जंगलात वाघ आहेत. ते रात्री कधीमधी गावातून फिरतात. तुम्ही नवे. तुमची व त्यांची ओळख नाही. पाहिल्यावर गुणगुरुतील. चटप्पी त्यांच्या फार आवडीची. ज्यांची पाहिली सहल होती ते घावरले. अनुभवी होते ते अं म्हणून गप्प राहिले. मुवकामासाठी एक खोली घेतली होती. आणलेल्या शिद्दोन्यावर चांगला ताव मारला. भग दारे खिंडवया चकक बंद करून सर्व जण झोपी गेले. १—१॥ चा सुमार असेल. कोणीतरी मोरऱ्याने ओरडला, वाघ रे वाघ. वाप रे पळा. आवाज ऐकून सर्वजण दच्कून जागे आले व ताडकन उठून लम्हे राहिले. इकडे तिकडे पाहू लागले. यरथरु लागले. ‘ए, दार पक्के बंद आहे ना?’ एक

घावन्या. दुसरा एक घीट, त्याने खिडकी उघडून बाहेर बवण्याचा प्रयत्न. सगळे एकदम ओरहले, 'ए बंद कर. गजातून आत येईल ना.' सगळे भेदभान बसले. पुढ्हा आवाज वाघ रे वाव. पळा. एकाचे लक्ष भेसे. तो झोपेत ओरडत होता. 'अरे हा झोपेत ओरडतो आहे. स्वप्न पडले वेळ्याला. दुसरे काय? आता भीतीचा विनोद झाला. त्याला हलवून हलवून जागा केला. सगळ्यांचा जीव भांड्यात पडला व देह विछान्यावर. पुढ्हा झोपाशोप. सकाळी लोक विचारल लागले. काय राव, धावरलात का? कोण औरदह होता? या गावामध्ये वाघ येईल काय? मग इंग्रज पाहिजेत कशाला? असं हे स्वप्न. स्वप्नातला वाघ त्याला खरा वाटला व तो कोकलला. नकर्लीला-स्वप्नाला आणा प्रति. साद देतो. सत्याकडे पाठ करतो. जागे होतो तेह्ना कळते हा सर्व भास. मग स्वतःच त्वतःला हसतो. आगदी संसार हा असाच. जीवन म्हणजे एक दीर्घकाल चालणारे स्वप्नच जागे झाल्यावर मात्र हे जागवर्त.

२२. छत्री

छत्री. सर्वांच्या परिचयाची. म्हणून विनोदाने हिला सहधर्मन्वारिणीला. छत्री म्हटलं तर हरकत नसावी. कारण अ = व म्हणजेच व = अ हे सत्य आहे, आणि खरोखरच पत्ती ही पतीला संसारात छत्रीसारखी आहे. छाया आहे, संकटकाली दिलासा देणारी आहे, संसारातील रखरखत्या उन्हात थंडावा देणारी आहे, तिकडून कचेरीतून वेष्याचे वेळी दारात उमे असलेल्या पत्तीचे एक हसू पतीचे लाख आसू पुस्तन टाकते. असे काही साहित्यिक म्हणतात. निरनिराळ्या कळूत छत्रीचे निरनिराळे उपयोग होतात. पत्तीही निरनिराळ्या वेळी संसारात नाना तन्हेने साथ देते. उन्हात छाया देऊन उच्चान्या जिवाला छत्री थंडावा देते, तसेच पत्ती संकटकाली छायेसारखी जबळ राहून पतीला दिलासा हुल्प देते. थंडीमध्ये झोऱणाऱ्या वाव्यापासून छत्री संरक्षण करते. तसेच आपल्काली समाजाकडून होणाऱ्या झोऱणाऱ्या दीकेपासून आपल्या पतीला वाचविष्णासाठी पत्ती आपल्या प्रेमाचा आडोसा करते. रस्याने जाताना नको असलेल्या व्यक्तीला तुकडून पुढे जाण्यासाठी छत्रीचा उपयोग होतो. तसेच पत्ती बरोबर असली तर तिच्याशी बोलाय्याच्या मिषाने अशा व्यक्तीकडे कानाडोळा करून पुढे सटकता येते. आपल्याकडे नवी छत्री असली की लोकांचे तिच्याकडे अचूक लक्ष असते. ओळखीचा भेटला तर लगेच नवी आणली? विकत बेटली? कोठे? काय दिलेत? बगैर प्रश्नांचा भडिमार करून मोकळा होतो. पत्ती नवी नवरी (जुनी असते का?) असली की असाच तोफखाना चालू होतो. काय लग्न केलेत? (बेट्या, हुला काय वाटलं पळडून आणली होय? कधी? हुंडापांढा? देण घेण? नोकरी? बगैर सरवती चालू. नवी छत्री विशेषतः) सुंदर असली तर ती वेळीअवेळी बरोबर घेऊन फिरण्याची पुष्कळांना हौस असते. तसेच काही पतीना आपली नवकर्ती घेऊन फिरण्याची अनावर ओढ असते. नवीन सुंदर छत्रीच्या बाबतीत गदीच्या वेळी

सावधगिरी बालगावी लागते नाहीतर ती केवहा कुठे गायब होईल याचा पक्का लागणार नाही. तरण पत्नी बरोबर वेऊन अशीच सावधगिरी हळीच्या परिस्थितीत बालगावी लागते. किंत्येक लोक छत्रीप्रमाणे पत्नीलाई डोक्यावर वेऊन घाटचाल करतात. छत्री ही डोक्यावर आरायची असली तरी किंत्येक वेळा काठा सैल शाल्यात ती फटकन डोक्यावर वसते. समतोल न राखल्यास पत्नीही डोक्यावर बसते. छत्री व पत्नी दोन्ही सहचारीणी असल्या तरी विरोधीही आहेत. त्याकडे नीट लक्ष दिले तर ठीक नाही तर छत्री जशी भरपावसात दद्या वेऊन आपल्यास मिज्जबल्याशिवाय सोडीत नाही तसें पत्नीच्या बाबतीत होण्याचा संभव असतो. किंत्येक वेळा छत्री उघडायला जावं तो ती कुणून वसलेली असते. (बांबू युगात हे फार होई) व मग उघडता उघडत नाही. फक्ती केवहा कुगेल याचा नेम नाही व मग काही केल्या तिचे तोंड उघडायचे नाही. छत्री ही पावसात आसरा असली तरी एकाएकी उलटून आपणास केवहा होडधशी पडील याचा नेम नाही. पत्नीही संसापात एकाएकी केवहा उलट फिरेल याचा भरवसा नाही. यासुके छत्रीप्रमाणेन पत्नीलाई सांभळून अंजाऱ्युन गोंजाऱ्युन हाताळावी लागते. खसमुसळेपणा दोर्शीनाही खपत नाही. एका काव्यात एक रुपी पुरुषास म्हणते, कधी मी नाचगार— कधी मी रसाणार— तुङ्यासंगे— मागे मागे— वेऊन आढेओढे वरैरे, हे छत्रीच्याही बाबतीत खर आहे असा अनुभव यादवी पावसात आणास येतो त्यावरून वाटते.

२३. धोक्याची घंटा

रात्री १-२ चा सुमार असेल. गाढ कोपलो होतो. झोपेत घण घण असा घटेचा मोठा आवाज ऐकला. असेल स्वप्नात असं म्हणून या कुशीवरून त्या कुशीवर वळलो. पण घंटा द्युमतच्च होती. जागा झालो व ध्यानी आलं की ही तर फायर त्रिगोडची घंटा. जबद्यच्च फा. ग्रि. चैंस रेशेन होते. गेंगरीत आलो काय झाले— पहाण्यासाठी. अजु-बाजूच्या गेलन्यातून व लिंडक्यातून माझ्या आधीच अनेक चेहरे डोकावत होते. समोरून देण इंजिन घण् घण् करीत वेगाने निघून गेली. कोठेतरी आग लागती असावी वा इतर गंधीर धोका असाया. हल्लीचे फा. ग्रि. हे पूर्वीचे फा. ग्रि. राहिले नाहीत. ते ऑल परपज झाले आहेत. त्यासुके आगीप्रमाणेच, पूर येणे, घर पडणे, भिंतांड कोसळणे वरैरे प्रसंगहीं फा. ग्रि. चांडपयोग होतो. घटीनं एकदा तर घरात डुल ऐटली म्हणून फा. ग्रि. ला फोन केला अशी लोकदंतकथा आोहे. घंटा कानाला त्राल देते व मनाला बावरविते खरं. पण ती धोक्याची सूचना झाहे. यासुके फा. ग्रि. मदरीला आवतो व सर्व पुनःश्र ठीक होते. घरात गेलो. बिलान्यावर घेऊलो, विचार आला की शारीरीक विदनाही अशाच धोक्याच्या सूचना तर नसतील ना ? हो. अगदी तसेच आहे. शरिरातील अग्रिशामक दल म्हणजे शारीर दुस्रस्त करणारे घटक लगेच घटनास्थळी आवत जाऊन चर्ल ती मदत

देतात व सर्व ठीक करतात. ही ज्ञाली अंतरगत व्यवस्था. बहिर्गतही व्यवस्था आहे. वेदनारूपी घटा बाजू लागल्या की डॉक्टररूपी अभिशामकाला आपण बोलावतो. तो आपले सहकारी मिक्सर, गोळया, इंजेक्शन यांच्या साझाने आग पसरू देत नाही व पूर्ण विश्वून टाकतो. शरीराला वेदना होत नसल्या तर काय अवस्था ज्ञाली असती? पहा. उदाहरणार्थ, पोटात वेदना होऊ लागल्या की आपण समजतो पोटात कुठेतरी काही विधाड ज्ञाला आहे व मग दुरुस्तीच्या कामासाठी आवाधाव करतो. वेदना ज्ञाल्या नसल्या तर पोटात अलसर वा अन्य विकार ज्ञालेला आपल्यास कधीच कळला नसता. सर्व ठीक आहे या समजुतीखाली आपण बेसावध राहिलो असतो. व आग भडकत जाऊन शेवटी त्यात आपला बळी पडला असता. असंच शरीराच्या इतर भागासंबंधी. वेदना ही गोष्ट काही आपल्या दृष्टीने चांगली नव्हे हे खरं असलं तरी ती देवाने आपल्या कल्याणासाठीच निर्माण केली आहे. देव करतो ते चांगलेच करतो ते हे असं.

वाचकांचा पत्रव्यवहार —

संपादक “साईलीला” यांस—

स. न. वि. वि.

‘श्री साईबाबा सत्संग मंडळ, सुरत’ या संस्थेने भक्तांच्या प्रत्ययास आलेले उत्कट अनुभव ‘शुगावतार श्री साईबाबा’ हथा गुजराथी भाषेतील ग्रंथात संग्रहित केले आहेत, त्याबद्दल त्यांना शतशः धन्यवाद! पण त्याचबरोबर, त्या संस्थेने साईलीलेच्या मराठी वाचकांसाठी, ते सुरस अनुभव, प्रकाशित करण्यास परवानगी दिल्यामुळे आम्ही मराठी वाचक त्यांचे खूप-खूप ऋणी आहोत. हे सुरस अनुभव आम्हा मराठी वाचकांना बाबांची खरी ओळख करून देतील यात वाद नाही.

“श्रीसाईलीला” मधील या नवीन सदूराबद्दल धन्यवाद.

श्री. व श्रीमती आर. जी. डुबळ
विक्रोली, टागोरनगर, मुंबई नं. ८३

ग्रंथभट्टी

श्रीलङ्कराईचे अग्रिदिव्य

(लेखक - श्री. सदानन्द गडेकर, प्रकाशिका - सौ. उज्ज्वला गडेकर,
उज्ज्वल प्रकाशन, १/२० गजानन कॉलनी, जवाहर नगर, मोरेगाव मुं. ६६.
किंमत ४ रु. पृष्ठे ६८)

गोमंतकातील शिरगाव येथेल्या श्रीदेवी लयराईची जगा ही सर्वांत मोठी जगा
महणून ओळखली जाते. या जगेत अक्षरशः फुललेल्या निखाऱ्यातून चालत जाण्याचा
एक कार्यक्रम असतो. तो पहाण्यासाठी धमाल गर्दी तिथे घमते. शेकडो वर्षांपासून
दो आजतागायत दसरहू जगेचा उत्सव तिथे चालत आलेला आहे. या देवी लय-
राईच्या जागृत देवस्थानाची संपूर्ण माहिती ऐतिहासिक, धार्मिक ह. ची या पुस्तकात
ओघवत्या शैलीने मांडलेली आहे, ती वाचता वाचता मन चांगलेच रमते. वैशाख शु.
गंचमी हा या देवीच्या जगेचा दिवस. या दिवशी देवीसमोर नवस फेडणारी घोण
मंडळी धरधगत्या अभीकुंडातून अक्षरतः चालत जातात, परंतु त्यांना कसलीच इज्जा
होत नाही. या भयक्काती करणाऱ्या प्रसंगाचे वर्णन या पुस्तकात आहे. पुस्तकात
प्रसंगानुरूप छायाचित्रे पण आहेत. त्यामुळे मजकुरास चांगलाच उडव आला आहे.
मुख्यपृष्ठावरील सुंदर चित्र कै. रुद्रीर मुळगांवकर यांनी चितारलेले आहे. प्रत्येक
भाविकाने आपल्या संग्रही अवश्य ठेवावे असे हे माहितीपूर्ण पुस्तक आहे. ●

गुरुवर्य पी. एम. रानडे व्यक्तिदर्शन

(प्रकाशक - श्री. गजाननराव कांबळे, अध्यक्ष पी. एम. रानडे सळकार समिती,
देवांग मिल, नारायण पेठ, इच्छलकरंजी, संगादक - प्रा. शिवराम माळी, किंमत २१ रु.
पृष्ठे २०८)

इच्छलकरंजीच्या नारायणराव बाबासाहेब एज्युकेशनल सोसायटीचे शित्पकार,
गोविंदराव हायल्कूलाचे नामवंत मुख्याध्यापक, इंग्रजीचे प्रकांड पेंडित गुरुवर्य पी. एम.
रानडे यांच्याबद्दलची कृतशता व्यक्त करणारा हा गौरव ग्रंथ आहे. पी. एम. सरांनी
इच्छलकरंजी व परिसरामध्ये जी शैक्षणिक क्रांती केली, शिक्षणाच्या प्रसार-प्रचार कार्यात
जे कष्ट घेतले त्याची साद्यंत हकीगत या ग्रंथात आहे. विशेषतः पी. एम. सरांचा
उहवास लाभलेल्या एकूण ७२ नामवंत व्यक्तींनी या ग्रंथाला लेखन करून हातभर
लावला आहे व आपापल्या परीने सरांची मुक्तकंठाने प्रशंसा केली आहे. एका गुणी,
चारित्र्यसंपन्न, कर्तृत्वशाली व ध्येयवादी शिक्षकाच्या चिकाटीने केलेल्या महान कार्याची

यथोचित गौरव या ग्रंथरूपाने ज्ञालेला आहे याचे समाधान बाटते. आम्ही पी. एम. सरांचे या प्रसंगी भनःपूर्वक अभिनंदन करतो व त्यांच्या सत्कार समितीला धन्यवाद देऊन या ग्रंथाचे संपादन प्रा. शिवराम माळी यांनी उत्कृष्ट प्रकारे केले याद्वाल त्यांचे कौतुक करतो.

- श्रीसाईनंद

श्रीसाईधाम, गिरगावचा

रौप्यमहोत्सव थाटात साजरा

● गिरगावातील कॉण्ट्रेसहाऊसजवळील श्रीसाईधामबाडीतील श्रीसाईधाम या संस्थेचा रौप्यमहोत्सव केलेलांडी येथील साहित्य संबंध मंदिरात मोळ्या थाटाने साजरा झाला. श्रीसाईधाम ही संस्था भगवान श्रीसाईबाबांच्या भक्तिसंप्रदायाचा, त्यांच्या आदर्शभूत जीवनाचा, त्यांच्या विचार व तत्त्वग्रन्थाल्लीचा गेली पंचवीस वर्षे प्रसार-यन्त्राचार सुनापुरीत करीत आहे. ता. ७ डिसेंबर १९५१ रोजी ही संस्था स्थापन झाली. या संस्थेतके आज विविध उपक्रम चालू आहेत; व या शहरातील हजारो भाविक रोजच्या रोज श्रीबाबांच्या दर्शनास सारखे घेत असतात. संस्थेच्या रौप्यमहोत्सवप्रसंगी माननीय श्री. पी. के. उर्फ वाळासाहेब सांवंत हे अध्यक्ष होते तर श्री. वि. स. पाणे, श्री. प्रमोद नवलकर इ. मंडळी प्रमुख पाहुणे म्हणून हजर होती. या समारंभप्रसंगी संस्थेने आपल्या जुन्या कार्यकारी सेवांच्या शाल व श्रीफळ देऊन यथोचित सत्कार केला. या रौप्यमहोत्सवप्रसंगी संस्थेने एक सुंदर स्मरणिका धक्काशित केली होती; तिचे लेखन व संपादन श्री. सदानंद वैदवणकर, कार्यकारी संपादक “श्रीसाईलीला” यांनी केले होते. संस्थेने त्यांचाही याप्रसंगी सत्कार केला. समारंभात श्री. चकोर आजगांवकर लिखित श्री. साईरीतायनचा व बसंत बहर वाद्यवृद्धचा बहारदार कार्यक्रम झाला. श्री. डी. बी. उर्फ भाईसाहेब मालपेकर या संस्थेचे १९६० सालापासून तो आजतामायत अध्यक्ष आहेत; व त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली संस्थेने भरपूर प्रगती साधती असून दिवसेदिवस तिचा विकासाच होत आहे. रौप्यमहोत्सवानंतर अहमदाबादचे सुविजयत वयोवृद्ध साईभक्त स्वामी श्रीसाईशरणानंदजी यांनीही साईधामला भैठ देऊन कार्यक्रमांचे कौतुक केले. त्यांचाही अध्यक्षांनी यथोचित सत्कार केला.

श्रीसाई सेवाधाम, पिळगाव गोवा गुरुपौर्णिमा उत्सव थाटात साजडा

● पिळगाव (ता. डिच्नोली, गोवा) ग्रतिकर्त्त्वप्राप्ते श्रीसाई सेवा घाम मंदिरात गुरुपौर्णिमेचा उत्सव दोन दिवस भोडथा प्रमाणात साजरा करण्यात आला. रविवार दि. ११-७-७६ रोजी पहाडे ५ वाजता काकड आरती, तदनंतर गायन, ९ ते १२ पर्यंत भक्ताकडून अभिषेक, १२ वाजता व्यासपूजा, पहाडे मंगलवाचायाचा कार्यक्रम, १२-३० वाजता आरती, संध्याकाळी ५ वाजता श्रीसाईवाचांची प्रतिमा व पाढुका यांची वाजत माझत पालखीतून गावात सिंगवणूक काढण्यात आली. मिरवणुकीत सर्वश्री वामन पिळगांवकर, श्रीपाद पिळगांवकर, यशवंत पिळगांवकर व काशिनाथ नार्वेकर (बैगुली) व अन्य साईभक्तांनी दिंडी कार्यक्रमात भाग घेतला. नंतर ७ वाजता धुपारती झाली. रात्री ८ ते १० पर्यंत ह. भ. प. मणेरोकर वुवा (कुडाळ) यांचे कीर्तन झाले. रात्री भजनाच्या व गायनाच्या कार्यक्रमात सर्वश्री, वाचा कापडी, नाना शिरगांवकर, कमलाकांत थोड, पांढऱंग चोडणकर, रुदीर मांडेकर, काशिनाथ होशव्हें, मुकंद कडकडे, नारायण पेढणेकर, मुकंद नार्थक, नारायण वेरेकर, विनायक नार्वेकर, जगन्नाथ पेठेकर, काशिनाथ नार्वेकर व स्थानिक भजनी कलाकार सर्वश्री वामन पिळगांवकर, श्रीपाद पिळगांवकर, यशवंत पिळगांवकर या कलाकारांनी भाग घेतला.

दि. १२-७-७६ रोजी सकाळी अभिषेक, दुपारी १२ वाजता आरती व गायन, संध्याकाळी ५ वाजता ह. भ. प. मणेरोकरवुवा यांचे कुप्पलीलेवर किर्तन झाले. दहीकल्याचा कार्यक्रम शाल्यावर धुपारती झाली व तिथीप्रसाद होउन उत्सवाची संगता झाली. या दोन दिवसांच्या कार्यक्रमास डिच्नोली, साखळी व अन्य भागातील भक्तमंडळी मोळा संस्थेने उपस्थित होली. कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी संस्थेचे आच संस्थापक श्री पांढऱंग गण, शिरोडकर व कार्यकारी मंडळाने विशेष परिश्रम घेतले. येदाचा गुरुपौर्णिमा उत्सव श्री. चंद्रकांत चणेकर व कृष्ण गांवठणकर (डिच्नोली) यांच्या वतीने साजरा करण्यात आला असे श्री ज्ञानेश्वर साळगावकर पिळगाव व कळवितात. ★

संतश्रेष्ठ श्रीगुलावमहाराज झांची मुंबापुरीस भेट

● श्रीक्षेत्र काटेल, जि. बुलढाणा, नागपूर येथील संत श्री गुलावबाबा झांची तुकरीच मुंबई भेट दिली. कुलां येथील साईभक्त डॉ. गंगाधरणकर झांच्या वरी श्री बाबा शनिवार दि. १७-७-७६ रोजी दुपारी २ वाजतां आले व तेथे ल्यांचे रात्री बारा वाजेपैत वास्तव्य होते. शा दहा तासांच्या कालावधीत अक्षरशः हजारो भक्तांनी श्री

बाबांचे दर्शनसुख लुटले. श्रीबाबांनी भक्तगणासह भजनाच्चा गजर उठवून सर्व भक्त-गणांना मंत्रमुख्य केले. द्यासमयी डॉ. गव्हाणकरांनी समयोचित श्रीसदगुरुनाथांचेविषयी प्रवचन केले. श्रीगुलाबबाबांनी डॉक्टरांच्या बाणीवाटे खुद श्रीसाईबाबा बोलले असे घण्णून त्यांचा आदरसत्कार केला.

श्रीगुलाबबाबांच्या समवेत जबळजबळ पन्हास एक वारकरी मंडळी होती. ही सर्व मंडळी आषाढी एकादशीनिमित्त पंढरपूरला जाऊन परताना देहु, आळंदी, पुणे, लोणावळामार्ये सुवर्हेला आली होती. श्री. बाबांचे नित्य सहवासात असणारे श्री. सुधाकर बडकस, श्री. भालंचंद्र बूट, श्री. दा. न. देशमुख, श्री. नंदू इत्यादींनी एकंदर व्यवस्थेवृद्धल व कार्यक्रमाविषयी समाधान व्यक्त केले, तसेच खुद श्री बाबांनी श्रीक्षेत्र पंढरपूरच्या खालोखाल डॉ. गव्हाणकरांच्या निवासस्थानी आपले मन रंगले असे उद्घार त्यांच्या निकटवर्तीयांकडे काढले. रविवारी बाबा ठिकठिकाणी आपल्या भक्तांकडे रोले व सायंकाळी ८ वा. ते श्री. प्रभाकर बडकस यांच्या वांदे येथील निवास-स्थानी आले. रात्री १२ वाजेतोपर्यंत शेकडो भक्तांनी श्रीगुलाबबाबांचे डोळे भरून दर्शन घेतले. श्री. बाबांनी सर्वोन्ना शुभाशिष प्रदान केले. ★

प. पू. श्री. मिट्कर महाराजांचे 'श्रीपाद' मध्ये अशी साजरी झाली गुरुपौर्णिमा

आम्ही चकोर गुरुचंद्रमा । आम्ही कळा तू पौर्णिमा. पौर्णिमेला सागरला उथाप घेते. सागरलाटा उचंबळून येतात. चंद्राला बेटप्पाकरिता जाणु त्या आवेगाने नृत्य करतात. तशीच अवस्था गुरुपौर्णिमेच्या दिवशी आर्त भक्तांची झालेली असते. काहीच्या आर्ततेची पूर्ती झालेली असते. काहीच्या मनात आर्ततेच्या उर्मी दाटलेल्या असतात. अशा भक्तीच्या उर्मी-लाटा ज्यावेळेस गुरुदग्धावर आपटू लागतात. त्यावेळेस निरंजन बनात मायेची कवाढ बंद करून तठस्थ राहीलेल्या गुरुमायेची समाधि उतरते. आणि प्रेमाची कवाढे खुलतात. माया मोहाच्या विकारवशातेने पीडलेल्या आर्त-भक्तजनांच्या सादाला गुरुमाय प्रतिसाद देते आणि भक्तांचा ओघ गुशददर्शनार्थ थाबतो.

असा हा सोहळा दरवर्षी गुरुपौर्णिमेला सदगुरु श्री. बापूसाहेब मिट्कर महाराजांच्या निवासस्थानावर पहावयास मिळतो. सध्या कलीयुगामध्ये फक्त अनन्य कोषच शिळ्डक असल्यामुळे भानवी शरिरला हट, लय, तंत्र, मंत्र व ध्यान या साधना

सोत्राण्यासारख्या नाहीत. मानवी शरीर व मन या धक्काधकीच्या काळात अतिशय दुबळे झालेले आहे. रोजच्या गरजा भागवता भागवता ते शरिर टेकीस येते. त्या कळिपत गरजांची पूर्ती केल्यास इश्वराचे अस्तित्व अज्ञानांस कठेल व भक्तिमार्गाचा सुकाळ होईल. या प्रेरणेने अनेक संतानी जन्म घेतले व चमत्कारहि दाखवले. त्या संतमालिन केंद्रील मेरमणी अंतिंद्रिययोगी श्री. मिठकर महाराज हे होत.

गुरु पौर्णिमेला महाराजांचे मुक्तव्दार असते. सर्व जाती जमाती व सर्व धर्मियांना महाराजांचे अगदी जवळून दर्शन घडते. याच कारणाने लांबलांबून व बाहेर-गावाहून लोक दर्शनासाठी येतात व वंगल्यामध्ये व वंगल्याचाहैरहि रांगा लावून उभे असतात. अस्येत शांत, शिस्तवध्द यातोवरणात उत्सव साजरा होतो. एवढी गर्दी असते पण ना दंगा, ना धोका, ना लहान मुलांचे रडणे. पण सर्व जणू काही नियतीने आखत्याप्रमाणे चालू असते. ही एक ईश्वरी लीलाच नाही का? श्री. दत्तात्रेयाचे दर्शन घेऊन सर्वज्ञ एका ओळीमध्ये महाराजांच्या दर्शनास जातात. त्यांची भाग्ये उघडावयाची असतात व जे खरोखरच गरजू असतात त्यांना महाराजांच्याकडून मार्गदर्शन केले जाते व त्यांची संकटे निवारण केली जातात. आत जाताना व्याधीनी, काळजीनी ग्रासलेला मनुष्य त्याच्या नुसत्या चेहऱ्याकडे बघितले तरी समजून येतो. व तोच बाहेर जाताना चिंतासुवत होऊन इसलमुख दिसतो. ज्याप्रमाणे एखादी वस्तू कृष्णार्पण करतात, त्याप्रमाणे महाराजांच्या पायावर आपल्या सर्व काळज्या, चिंता सर्व एकसमयाबन्धेदे सोपवृन्न निष्काळजीपणे लोक बाहेर पडत असतात व हा सर्व दोजा महाराज आनंदाने आपल्या भक्तासाठी पेलत असतात. गुरुपौर्णिमेच्या दिवशी महाराज सतत ब्रह्म स्थितीत असून संतश्रेष्ठ ज्ञानेश्वरांच्या उक्तीप्रमाणे हे विश्वचि संपर्क साधून असतात. त्यावेळेस त्यांचे तेज काय वर्णन करावे। वर्णन करून समजणार नाही कारण ते स्वरूप वर्णन करायला शब्दच अपुरे ठरतात आणि लेखणीसुद्धा तोकडी पडते. सकाळी ९ ते १११२ व संध्याकाळी ३॥ रात्री १११२ एवढ्या वेळेस दर्शनाचा कार्यक्रम असतो तरीही वेळ अपुरी पडते. गुलाबपुष्पांच्या पाकळीप्रमाणे त्यांचा चेहरा सतेज व आरक्षर्वण असतो. हे नीट मुखावलोकन केले असता नजरेतून सुटगार नाही. एवढेच काय, पण त्यांच्या वास्तुत्वाचा देवाचा फोटो, दत्तात्रे सुखवटे यांनीसुद्धा सज्जीता धारण केलेली असते. महाराजांच्या समोर हारांचा, फुलांचा हींग पडलेला असतो. त्यातूनच एखादा गेंडेदार निवडक फुलांचा हार बाजूला काढून महाराज आश्त्या माननीय सदगुरुंच्या साईबाबांच्या समाधिकडे पाठविण्याच्या सूचना देण्यात गर्के असलेले दिसतात. श्री बापूजाहेबानी केलेले चमत्कार श्री. अक्कलकोट स्वामी साईबाबा किंवा श्री गुरुचरित्रांत वर्णन केलेल्याप्रमाणेच अलौकिक आहेत. त्यांचे मुंबईचे एक सेवेकरी व फुलांचे व्यापारी श्री. गुंजाळ हे प्रत्येक उत्सवाला ही सर्व वास्तु

फुलांची सजावट करून देतात. फुलांची रंगसंगति काढ वणिकी वा ती प्रत्यक्ष विषयाची शिवाय समजणारच नाही. इतक्या उल्लळप्रदेशे रंगसंगती साधलेली असते की उन्हांच्यात देखील फुलाने डवरलेल्या महाबलेश्वरांची आठवण ज्ञालयाशिवाय रहात नाही. रस्तावर दुतक्का फुलांची दुकाने थाटलेली असतात व ती घेण्यासाठी लोकांची थलेट गर्दी. एवढे पाहिल्यावर कुणाहि अनोळखी माणसास समजते की हा असिंद्रीय योगी श्री. दाद्साहेब निटकर महाराजांचा परिसर असावा.

याच्येली सामान्य माणसाच्या जीवनात येणाऱ्या अडचणी प्रथं उत्तरे देखील ते असेत नवतेने देवून स्पांच्या अडचणी दूर करत असत. यासुचे त्याचिकडे गरीब, श्रीनंत, जातिभेद, धर्मभेद नसत्यासुचे लोकांचा ओघ अखंडपणे च्चालूच राहिला. रोज दार बंद असलुद्धा हजारो लोक बाहेरून दर्शन घेवून श्रद्धेने परत जातात व त्यांची कार्यतिर्दी होते. ही बाहेरून दर्शन घेणाऱ्यांची प्रचिति असल्यासुचे बडारवाढीतील “श्रीपाद” वंगल्याला जागृत देवस्थानाचे स्वरूप आले आहे. त्याच्याकडे होणाऱ्या उल्लळाला केवळ त्यांचे जवळून दर्शन व्हावे म्हणून ५। ५० हजार लोकांच्या शिक्षकद्वारा ताटकळत असतात. रोज बंगल्यात फाटकासमोर केवळ लांबून का होईना ओळते दर्शन व्हावे म्हणून वरेच लोक ताटकळत थांवलेले दिसतात. गेत्या चाळीस वेळांची चपांच्या या चिद्रभूषित अलौकिक जीवनामध्ये ते कोणाऱ्याहि वैशाला मिधे राहिले नाहीत. पैला वेणे तर राहोन्च परंतु त्यांनी अपेक्षाहि त्यांनी कधी केली नाही. उत्सवाच्या विशेषी महाराजांना गुणहार, नारळ, पेढे व अन्य मिठाअी व फाळे लोक अपैक करतात. यण या आलेल्या सर्व वस्तुंना श्री महाराज हस्तरपर्श करून प्रसाद म्हणून लांगंच परत करतात. शिवाय लोक श्रींचा आशिर्वाद व दर्शन घेवून माघारे फिरतात ते नवजीवन घेवूनच !

रा. ना. हर्डीकर,
४८८ गणेशखिंड रोड, पुणे १६

श्रीसाईबाबांची विद्युत प्रकाशित छवी बनविणारे

कल्पक शिल्पकार—श्री. कुलकर्णी

• श्री साईनंद

वेस्टर्न रेल्वेच्या दादर-माटुंगा स्टेशनच्या भवे, रेल्वे रस्त्याला अंगदी समांतर बांगाच्या मार्गावर ज्या लहान-मोठ्या कंपन्या आहेत त्यामधे 'फोझोमिन' या नावाची

एक कंपनी आहे. या कंपनीचे संचालक आहेत श्री. जनर्हन गंगाधर कुलकर्णी. मोठे कल्पक शिल्पकार म्हणून ते कलाप्रांतात चांगलेच परिचयाचे आहेत. अलिकडे त्यांनी भगवान श्रीसाईबाबांची एक रंगीत सुंदरशी छवी तयार केलेली आहे. ही प्लेट तयार करण्यासाठी त्यांना खूप कष्ट करावे लागले. ही अज्जव प्लेट विजेच्या प्रकाशात उजव्यांनी तर साक्षात श्री साईबाबांचे मोठे मोहक दर्शन घडते. त्यांच्या अपूर्व कामगिरीबद्दल खरोखरच त्यांचे कौतुक कराविसे वाटते. आपल्या लेख-नाच्या. मेजावर त्यांनी तयार केलेली ही प्लेट ठेवली तर मेज व त्या सभोवतालचा परिसर मोठा खुसून दिसतो, व भवितव्यावाने प्रहाणाच्याचे हात श्री बाबांच्या या विद्युत छवीसमोर जोडले जातात.

श्री. कुलकर्णी

श्री साईबाबांच्या प्रमाणे अनेक देवादिकांच्या व संतांच्या अशा प्रतिमा त्यांनी तयार केलेल्या आहेत. श्री. कुलकर्णीसाहेब हे मूळ कोकणातील देवगडचे. त्यांचे शालेच शिक्षण सुंत्रैंस झाले. १९२९ साली मराठा हायस्कूलमधून मॅट्रीक ते उत्तीर्ण झाले. छायाचित्रणकलेची त्यांना जन्मजात आवड म्हणून की काय त्यांनी पुढच्या शिक्षणाला रामराम ठोकला व 'सागर मुंहिटोम' या फिल्म कंपनीत ते नोकरीस राहिले. सुस्वातीला त्यांनी तिथे प्रोसेसिंग या विभागात वरेभर काम केले व नंतर हैद्राबादच्या निजामाच्या इस्ऱ्यन फिल्ममधे दोन वर्षे लॅंचोरेटरी असिस्टेंट म्हणून त्यांनी उमेदवारी केली. नंतर अवना-नीच्या अंजठा फिल्मसू कंपनीत तीन-चार वर्षे असिस्टेंट सुपरवाइजर म्हणून काम केले. नंतर बाडिया मुंहिटोनमधे तीन-चार वर्षे ते लॅंब असिस्टेंट होते. त्यांनी मिळविलेल्या या सर्व अनुभवातून १९४० साली त्यांनी बोम्बे फिल्म लॅंचोरेटरीची स्थापना केली. परंतु

धंयातील अनेक अडचणीमुळे स्था संस्थेतून बाहेर पळून किलम्ब सिने लॅबोरेटरीजमधे लॅ हतचार्ज म्हणून ते काम पाहू लागले.

एचडा घंघरा वर्षाचा छायाचित्रण क्षेत्रातला अनुभव घेतल्यावर त्यांना असे दिसून आले की फोटोसिंगला लागणारे फोटोग्राफीक सेन्सिटिव्ह मटेरियल हे परदेशातून येत होते. वित्रपट दुनियेत त्याला भरपूर मागणी होती तेव्हा याचे उत्पादन आणि स्वतंत्र येथे केल्यास देशाला त्याचा फायदा होईल. या उद्देश्याने श्री. कुलकर्णी यांनी संशोधन सुरु केले. या संशोधनातून त्यांना हवे असलेले सेन्सिटिव्ह मटेरियल तयार करण्यात त्यांनी यश मिळविले. नंतर स्टीमशीप कंपनीचे श्री. चौगुले, नागपूरचे श्री. धनवटे व डॉ. वी. एन. पुरंदरे यांचे सहकाऱ्यांनी चेंबूर येथे १९६० मधे त्यांनी फोटो रिसर्च लॅबोरेटरी काढली. फोटोग्राफीक पेरफर्मंस उत्पादन करणारी ही भारतातील पहिली कंपनी होय. आज ही कंपनी वरसोवा, अंधेरी जवळ अस्तित्वात आहे.

कागद ही वस्तू फोटो सेन्सिटिव्ह मटेरियलसाठी वापरात असली तरी त्यावर घेण्यात आलेले प्रिंट्स हे किंत्येक वर्षे टिकत नाहीत. तेव्हा कागदाव्यतिरिक्त एखादा धातू वापरल्यास काय होईल हे संशोधन करण्यासाठी हार्ड कॅस्टल बॉडचे श्री. जे. के. रेणे यांच्या मदतीने 'ऑफ्सोसिमिन' ही कंपनी स्थापन करून श्री. कुलकर्णी यांनी संशोधन सुरु केले. संशोधनानंतर त्यांना असे दिसून आले की सिल्व्हर व स्टेनलेस अशा महाग धातूपेक्षा अंत्युमिनियम हा स्वस्त परवडप्याजोगा धातू सेन्सिटिव्ह मटेरियल म्हणून वापरात येईल असे धाढल्ले.

हे संशोधन पूर्ण झाल्यावर मेटाग्राफचे मालक श्री. मुसळ्ठे यांच्या भागीदारीत यांनी 'फोडोमिन' ही कंपनी चालू केली. शुद्ध अंत्युमिनियम विकत घेऊन त्यावर निरनिराळया प्रक्रिया करून शेवटी सेन्सिटिव्ह इमल्शनचे थर देऊन 'अंत्युमिनियम फोटो सेन्सिटाइज्ड मटेरियल तयार केले. 'फोडोमिन' सध्या इच्च बनविते. अशा प्रकारे तयार झालेल्या पत्त्यावर हवेचा, पाण्याचा, आगीच्चा काहीच परिणाम होत नाही. शिवाय हे फोटो अंसिड पुढ असतात त्यामुळे फोटो प्रिंट्स चिरकाल टिकणे असतात. अशा प्रकारचे पते व त्यावर प्रिंट्स तथार करणारी 'फोडोमिन' ही भारतातील एकमेव कंपनी आहे. या पत्त्याचा तसेच यावरील प्रिंट्सच्चा उपयोग गुन्हेगार झटकन शोधून काढप्याच्या दृष्टीने गुन्हेगारांचे फोटो, त्यांच्या हाताचे उत्तरांचे उत्तरांचे या अशा अंत्युमिनियमच्या पत्त्यावर काढल्यास उपयुक्त उत्तरात. देतिहासिक दुर्मिळ चित्रे, महत्वाचे कागदपत्र, खन्या सुंबईच्या आखणीचे कागद, रेल्वे, नगरपालिकेचे नकाशे ह. भावी पिंडीला उपयुक्त उत्तरात उत्तरात. श्री. कुलकर्णी यांच्या या अजब संशोधनामुळे महाराष्ट्रातील व महाराष्ट्राबाहेरील असंडय कंपन्यांनी आफल्या नोकरवर्गांसाठीची ओळखपत्रे, जी छातीवर लावाच्याची असतात ती

ही त्यांचेकदून तयार करवून घेतली आहेत. याच प्रकारच्या पश्याचा उपयोग करून त्यांनी देवदेवतांचे फोटो तयार केले आहेत व त्यांच्या पिण्डांडीला जर विद्युतदीप लावला तर हे फोटो चित्ताकर्षक वाटतात. या पद्धतीने तयार केलेला श्रीसाईबाबांचा फोटो जर टेबलावर ठेवला तर तो इतका मोहक दिसतो व रात्री प्रकाशात तो इतका उजळून निघतो की विचारता सोबत नाही. अगदी लाजबाब ! श्री. कुलकर्णी थांना या नवलपूर्ण संशोधनावद्वाल वर्ल्ड प्राईजरी मिळालेले आहे. ते भगवान श्रीदत्तात्रेयाचे उपासक आहेत. हाजी मलंग बाबावर त्यांची शदा आहे. श्रीसाईबाबांना ते भजतात, आळवतात. श्रीबाबांच्या कृपेचा वरददस्त त्यांच्यावर व त्यांच्या उद्योगरथ्यावर कायमचा राहो हीच शुभेच्छा.

नमो देवी, नमो देवी
भगवती श्रीमहालक्ष्मी, नमोस्तुते ।

शिरडी-नृत्त माहे जून सन १९७६

जून महिन्यामध्ये बाहेरगावाहून येणाऱ्या साईंभक्तांची गदी कमी प्रमाणात होती. काही कलाकारांनी श्रीपुढे हजेरी दिली ती खालील प्रमाणे :-

कीर्तन :- श्री. ग. वि. जोशी शास्त्री संस्थान गवई यांची कीर्तने नेहमी प्रमाणेच झाली.

प्रवचन :- १) ह. भ. प. लक्ष्मणबुवा बाघचौरे शिरडी.

२) ह. भ. प. बालशेगी ओतुरकर महाराज, ब्राह्मणगाव, कोपरगाव.

भजन :- १) ह. भ. प. बाळू महाराज व बालभजन मंडळी, धानोरा बीड.
 २) ह. भ. प. नारायण स्वामी व भजन मंडळी, कुर्ला, मुंबई. ३) शिशुकला भजनी मंडळ, ठाणे. ४) मिसेस आर. व्ही. राजन् व मंडळी, नवी दिल्ली. ५) ह. भ. प. ज्ञानेश्वर माऊली, येवला. ६) सत्यसाई सेवा समिती, सदाशिव पेठ, पुणे. ७) श्री. कृष्ण-मूर्ति म. भिडे, हुबळी.

गायन, बादन :- १) सौ. लक्ष्मी रामन्, खालियर २) श्री. चंद्रशेखर म. देशपांडे, हडपसर, पुणे. ३) श्री. शामुंदर ल. भेडा, संगमनेर. ४) श्री. राजाराम द. आंबडेकर, वेगुला, रत्नागिरी. ५) श्री. विठोबा ता. लभडे, येवला. ६) श्री. रमेश वि. कागडे, इन्दूर. ७) कु. शैला ब. भेठे, नासिक.

सन्मानियांच्या भेटी

- १) मा. श्री. बाबूराव काळे यह परिवहन, विधानकार्य, उपमंत्री महाराष्ट्र राज्य.
- २) मा. श्री. इ. एस. मोडक पोलीस महानिरीक्षक महाराष्ट्र, मुंबई.
- ३) मा. श्री. व्ही. एस. मलीमठ. न्यायमूर्ती उच्च न्यायालय, कर्नाटक राज्य.
- ४) मा. श्री. पारेख सदेव न्यायमूर्ती सीटी सिव्हिल कोर्ट, मुंबई.
- ५) मा. श्री. व्यंकटरामन् I.A.S. मॅनिंग डायरेक्टर आंतरिक प्रदेश, इंडस्ट्रिअल डेव्हलपमेंट कापोरिशन, हैद्राबाद.
- ६) मा. श्री. पद्मनाभद्या I.A.S. जिल्हाधिकारी, नासिक.
- ७) मा. श्री. श्यामाचरणजी शुक्का, मुख्यमंत्री मध्यप्रदेश, भोपाल.
- ८) मा. श्री. बारावकर डी. एस. पी. अ. नगर.
- ९) मा. श्री. प्रधान आयकर आयुक्त पुणे.
- १०) मा. श्री. चलुवेंदी डी. आय. जी. नासिक.

हवापाणी :- शिरडी येथील हवापाणी उत्तम असून रोगराई काही नाही.

नमस्कार साई-चरणकमलास

६३

संत साईबाबा श्रीकृष्ण अवतार

मुखी हरिनाम स्मरणमृताची धार ॥७॥

दाविले चमत्कार भक्तिस्थापनेसाठी

बाबा आहेत भक्तजनांची खरी काढी

वाहती वांशवर खन्या भक्ताचा भार ॥१॥

संत साईबाबा.....

द्रौपदीचा धांवा ऐकूनी हरि धांवले

हैसे वाबाही भक्तासाठी धावून आले

दिला संकटी निराधार भक्ता आधार ॥२॥

संत साईबाबा.....

नांवही कसे “गुलाब” फूलाप्रमाणे गोड

कृपेने कैसी लादी भक्तमरमरासी ओढ

जयंत दया मकरंद कंद भक्तिसार ॥३॥

संत साईबाबा.....

आमचेही जीवन एका क्षणात दयेने

हरिमय केले बाबर पहा लीलेने

‘मधु’ म्हणे वारंवार पदी नमस्कार ॥४॥

संत साईबाबा.....

— मधुकर औंकार आखरे, मु. पो. बटवाडी, ता. बाळापुर जि. अकोला

— तुझ्या वरी भरी भार —

तुझ्या कृपेची नांव लाभता —

होइन भवभय पार ॥

साईजी तुझाच रे आधार ॥

लाभता तुझाच रे आधार ॥८०॥

तू कनवाळू-तूच कृपाळू ॥

कशास मी दुःखाशू गाळू ? ॥

तुझ्या दयेचे उघडे ठेवी

संदैव भजला दार ॥१॥

— माय पिता तू तज्जी श्राता ॥

तुजला ध्याता — हरि सी चिंता ॥

निर्भय मी सर सदा ठेबुनी ॥

तुझ्या वरी भरी भार ॥२॥

— मधुभाई चैंद्रघणकर, शिरोहा-गोवा.

॥ साईनाथ माझा हरी ॥

रामाज्या ग पारामंदी स्मरण करिते बाबौचे

सूर दुमतो भक्तिचा साईनाथ माझा हरी साईनाथ माझा हरी ॥४०॥

वरद्वात आली जाग पिलापालरांना

हंबरुनी बोलाविते गाय वासरांना

फुलला भक्तिचा ग पारिजात माझ्या दारी

साईनाथ माझा हरी साईनाथ माझा हरी ॥५॥

नित्य होई अंगणी माझ्या भक्तिची वरसात

आंबेद ग खेळतो वाहू माझ्या सदनात

तव कृपेने सुख आले माझ्या दारी

साईनाथ माझा हरी साईनाथ माझा हरी ॥६॥

भक्त करी गर्जाना साई नामाचा

मुखी मंत्र बोले त्याच्या “ओम् साईचा”

साई पूजनाची कानी घुमे ललकारी

साईनाथ माझा हरी साईनाथ माझा हरी ॥७॥

- कमळ पां. गोडे सुनि. एफ चिंडिंग, ब्लॉक नं. ४ सायन आगरवाडा मुं. नं. २२.

साई-माऊली

साई तुळी मला रोज आठवण येते

शिर्डीस येण्यात मन ओढावते ॥१॥

रोज स्वप्नात मी शिर्डीस येते

आणि तुळे मी दर्शन घेते ॥२॥

एकदा दोनदा शिर्डीस येऊन

तृप्ती न होई तुळे दर्शन घेऊन ॥३॥

साई, दूच माझी माता, दूच माझा पिता

दूच माझा बंधू, दूच माझा सखा ॥४॥

किंतुन, भजन कानावर येई

मग असे वाटते की बोलावितो साई ॥५॥

- कु. सुषमा वा. नाचणे

गणेश मंदिर, ३६, कुला रोड, अंधेरी (पूर्व), मुं. नं. ६९.

શ્રી સાઈંચ્યા સમાધી સમોર

અશ્રુ, દુઃખ,
શતકરણને મૃષણાલો,
વાબા, સાઈ, દેવા,
માઝા કોણ આહે કસે કરું
માઝાજબલહી કાહી નાહી, કાય, કસે કરું !
કોળાલ સાંશુ ? કોળાકંડે બોલુ ?
યા જગાંત માઝા કોણ આહે ?
રદત હોતો, સમાધીલા સાંગત હોતો !
આવાજ આલા, અરે
ધારું નકો, “મી આહે”
તુલ્યા ભાવના સારલે માઝે અસ્તિત્વ
તુલે દુઃખ નાહીસે હોસીલ, તુલ્યભાવાને,
તુલા તુલ્યા ભાવનાપ્રમાણે,
આવન્દ, શાન્તિસા, પવિત્રસા,
સુખ, વિશ્રાંતિ, સર્વ લાભેલ,
એકચ,
સંશ૟ સોહૂન, અનન્ય ભાવાને,
જરણ દે !!

— પ્રા. ગુંડેરાવ પટ્ટવારી ઎ચ. એફ. જે. કાલેજ, બિદર (કર્નાટક).

— વિન્તી —

દેખ સાઈ કિસના સુખી હું
મૈં ઇસ દુનિયા મેં !
નહીં ચાહ્યે ઇતના સુખ સુખે
તુ વાપસ લેલે !
તુનેહી સબકે દુઃખ લિયે હૈ
કુછ સુખે ભી દે દે !
હો સક્ક મૈં સહાય કિસી કા
ગર મૌકા દે દે !
મેરી પ્રિયાકો દુઃખ મેં મેરે સુખ
પાને કી શકી દે દે !!

—શાન્તારામ પવાર,
ઇન્ડિયન પાર લાઇન્સ, રાબકોટ (ગુજરાત) ૩૬૦ ૦૦૧.

श्री सद्गुरु कमुबाबा यांच्या प्रेरणेने शिर्डी दर्शन

पाहूनी आले मी शिर्डी नगरी ।
 साईं मंदीराचे कळस सोनेरी ।
 स्थावरी ढोलतो धवज साईं कीर्तीचा ।
 कळनी वंदन नमितो भक्त प्रेमाचा ।
 वैसला शिलधीराजा रौप्य सिंहासनावरी ।
 शोभतो संत समाधाचा थाट साईं दरवारी ।
 भक्ती सुमनांची अंजल वाहूनी समाधीवरी
 साईंलीला गाती नावती भक्त मोद भरी ।
 द्वारकाधीशाची ही चरित्र लीला गाथा ।
 आठवडे मशीदें माईल भेटला द्वारकानाथ ।
 साईंकरकमलाने चेतविली ही खुनीमाई ।
 लेक्षरां रक्षण्या उदीप्रसाद देते आई ।
 गुरुत्वाची लिंगातलीरूप प्रकटले बाळं साईंचे ।
 ऊद जावूनी आदेश पाळीती भक्त सद्गुरुचे ।
 रोपटी लावूनी फुलविली बाग साईंनी ।
 विश्रांतीस्तव येती लेडी बागेत जाऊनी ।
 चावडीला जाता साईं पालखीचा सोहळा अपूर्व ।
 निद्रेचे ते स्थान शांत दिसे शोभीवंत ।
 शिर्डीं साईं दर्शनाची गोडी वाढे व्यावी नित्यनूतन ।
 आलविते शांता साईंदयाघाना दूज रात्रंदिन ।

- सौ. शांता अंबाजीराव सरोदे
 उल्लेखल बिलिंग ने. ६ खो. ने. १०,
 एन. सी. केलकर रोड, दादर २८.

“ श्री साई कृपावंत ”

मनी वाटे एकोनी साई लीला ।

कथि वाटे जाईन शिरडीला ॥

लांब त्यांच्या गावास जाउनीया ।

कुणी आल्या गेल्यास मेडुनीया ॥ १ ॥

काय महिमा त्या असे शिरडीचा ।

कुणी सांगी चमत्कार साईजीचा ॥

मनी जाण्याची एक असे धाई ।

कथि आर्थिक हा प्रश्न उभा राही ॥ २ ॥

‘साई’ बाबांनी काय कसे केले ।

प्रश्न आर्थिक जे ते ही सोडविले ॥

बदती माझ्या देजनि नोकरीत ।

असे वाचा ‘ श्री साई ’ कृपावंत ॥ ३ ॥

कृपावंताचे हे असे कृपा छत्र ।

त्या माझा साष्टांग दंडवत ॥

दान आता हे एक असे धावे ।

संत चरणाचे दास असू धावे ॥ ४ ॥

दा. ना. देशमुख,

संकरदरा, नागपूर.

प्रसिद्ध झाले !

शिरडीनिवासी सच्चिदानन्द सद्गुरु

श्री साईनाथ

(लेखक : र. श्री. पुजारी)

प्राप्तिस्थळ :

१. श्रीक्षेत्र शिरडी

२. जयश्री प्रकाशन, १९२ सदाशिव पेठ, पुणे - ३०

“साईनाथ स्मरा”

साईनाथ स्मरा हो साईनाथ स्मरा हो
साई जालतील सर्वांची सर्वं पापे हो ।

साईनामा मध्ये जादू
साई ध्यानामध्ये जादू
साई करतील थे सर्वं रोगराई हो ॥

साई दीनांचे कैवरी
साई गरिबाना शारी
साई वलितांचे उद्धारी
साई भक्तांचे रक्षण करें हो ॥

साई देतील सुख
साई देतील शांती
साई देतील समाधान
साई देतील चन
साई देतील शौलत
साई पुरवतील सर्वांच्या सर्वं हच्छा हो ॥

साई पावतील दीनाना
साई पावतील रोग्याना
साई पावतील गरिबाना
साई पावतील दुलिताना
साई पावतील भक्ताना
साई पावतील संकटकाळी
साई संकट परिहारी हो ॥

साई मद् माता
साई मद् पिता
साई मद् बंधू
साई मद् भगिनी
साई मद् सखा
साई माझे सये सोयरे हो ॥
साई दाखविटी सर्वांना दया
साई करिती सर्वांवरी भ्रम
साई माझे सर्वे काही हो ॥

नमस्कार साष्टांग स्या माझ्या “साई” ला हो ॥

श्री. अमीनगड प. पम्. वी. ए. (ओॅनस) वी. पद
मु. पो. गुळंचे ता. पुरंदर जि. प

८७

साधुसंत येती घरा । तोचि दिवाळी दसरा

आपन्या घरी श्रीसाईलीला अंक आला की प्रत्यक्ष बाजाच आले असे भाविक समजतात, अंक बाचताना त्यांना प्रत्यक्ष शिर्डीला मेट देऊन आत्याचा प्रव्यय येतो, मग असा हा अंक आपल्याकडे हवाच नाही का !

श्रीसाईलीला दिवाळी अंक १९७६

भक्तांच्या अनुभवांची वरसात

श्रीसाईभक्तांनी श्रीबाबांच्या संवेधीचे आलेले आपले ताजे “स्वानुभव ल्हरित” संपादक श्री साईलीला ‘साईनिकेतन’, प्लॉट क्रमांक ८०४ बी, डॉ. अंबेळकर पथ, दादर, मुंबई २८ येथे उशिरात उशिरा २५ ऑगस्ट १९७६ पर्यंत सुवाच्च अक्षरात कागदाच्या एकाच बाजूने लिहून पाठवावेत.

जुने व एकदा प्रसिद्ध आलेले अनुभव पुन्हा मुळीच पाठवू नयेत.

श्रीसाईलीला बहारदार दिवाळी अंक-२० ऑफिटोबरला भक्तांच्या हाती येत आहे.

पृष्ठे १००

किंमत १ रु. २५ पैसे

मुख्याकार श्रीसाईबाबांचे पंचरंगी मोहक व संग्राह चित्र

साधु संत येती घरा । तोचि दिवाळी दसरा ।

पण केवळ साधु संतच नव्हे तर प्रत्यक्ष “रामावतारी” “कृष्णावतारी” “दक्षावतारी” भगवान् सच्चिदानन्द सद्गुरु श्रीसाईबाबा (शिरडीचे) आपल्या घरी येतील तो तुमच्या आयुष्यातील ‘सोनियाचा दिस’ होय.

आजचे श्रीसाईबाबांची शीलाखंडवरील पूर्णाङ्गिती पंचधातूची (ब्राह्म) मूर्ति खरेदो करून आपल्या घरी बाबांना कायमच्या वास्तव्याला बोलवा. मग काय रोज पूजा आरती नैवेच म्हणजे जणू काय “जाहले घराचे मंगल देऊळ !”

अशा तह्येने साईशक्ताचे प्रत्येक घर हे एक लहान का होईना पण प्रत्यक्ष वाबाचे मंगल देऊळ बनावे अशी इच्छा मनी थरून आम्ही श्रीसाईबाबांची १ इंच उंच व ५ इंच रुंद अशी पंचधातूची अत्यंत मजबूत अशो मूर्ति बनविली आहे. जिला अगदी लहान मुलांपासूनसुद्धा फारसे जपावे लागत नाही.

मूर्तीचे खास वैशिष्ट्य म्हणजे ती पंचधातूची व योग्य साईजांचे बनविल्या-मुळे एक तर मूर्ति ताम्हनात ठेवून तिला सुवासिक अत्तराने अगर पंचामृताने स्नान, अभिषेक घालता येतो. तसेच मूर्तीला झोक्यावर शिरपेंच, मुकुट इत्यादि अलंकार व फेटा अगर इतर रंगेबरंगी पोषाखाने मूर्ति अत्यंत शोभिवंत करून आपल्याला कमालीचे सानसिक सामाजिक मिळते.

मूर्तीची किमत अत्यंत वाजवी ठेवली आहे !

तसेच श्रद्धावांत भक्तांच्या काही अडचणीही आम्ही लक्षात घेऊन योग्य प्रकारे सहाय्य करू ! बाहेरगावी मूर्ति पोस्टाने अगर व्ही. पो. ने पाठवू.

“मूर्तीच्या स्थापनेसाठी सुबक डिक्षाईनचे लाकडी देण्हारे उपलब्ध आहेत.”

अधिक माहिती वा इतर तपशिलासाठी प्रत्यक्ष भेटा अगर लिहा :-

श्री. मनोहर घनःशाम पितळे,

पितळेवाडी, हनुमान रोड, विलेपालै (पुर्व), मुंबई ४०,००५७

फोन नंबर : ५७६२९८. जेटप्प्याची बेळ : सकाळी ७ ते ९ रात्रौ ७ ते ९.

मुद्रक : पांडुरंग मोरे, बॉम्बे नॅशनल प्रिंटर्स प्रा. लि.

५३, जी. ई. आवेकर रोड, बडाला, मुंबई-१३.

संपादक व प्रकाशक : श्री. का. सी. पाठक, ‘साई निकेतन’, डॉ. अंबिकाकर रोड,

लालादाद सर्कलजवळ, प्रॉट नं. ८०४ बी. दावर, मुंबई-१४.